

WATERCIRCLES FORSIKRING

VILKÅR BEDRIFTFORSIKRING

Januar 2023
Versjon WtCBED 1-6

Innhold

BEDRIFTFORSIKRING	3
A HVLKE SKADER SOM DEKKES	3
B HVA KAN VÆRE FORSIKRET	9
C ERSTATNINGSBEREGNING.....	14
D ANDRE BESTEMMELSER	18
E ANSVARSFORSIKRING	22
F KRIMINALITETSFORSIKRING	30
G SÆRVILKÅR - SIKRING MOT TYVERI OG HÆRVERK	33
H SÆRVILKÅR - TILLEGGSDKNINGER	39
I SIKKERHETSFORSKRIFT FOR FRITYRGRYTER	57

BEDRIFTFORSIKRING

WtCBED 1-6 gjelder fra 01.01.2023

Forsikringsavtalen består av:

- forsikringsbeviset med angitte spesifikasjoner og særvilkår.
- dette vilkåret (WtCBED 1-3).
- Generelle vilkår.
- Lov av 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler (FAL)
- Lov av 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring.

Forsikringsbeviset med spesifikasjoner og forsikringsvilkårene gjelder foran lovbestemmelser som kan fravikes. I tilfelle motstrid mellom bestemmelser om samme forhold, gis de prioritet i den rekkefølge de står oppført ovenfor, dog slik at spesielle regler alltid går foran generelle.

A HVLKE SKADER SOM DEKES

Med skade forstås her fysisk skade på ting.

Når det fremgår av forsikringsbeviset, svarer selskapet for:

A.1 Brann

A.1.1 Selskapet svarer for skade ved

- brann, dvs. ild som er kommet løs.
- plutselig nedsooting fra ildsted.
- eksplosjon.
- luftfartøy, eller deler av - eller fra luftfartøy, som rammer ting.

A.1.2 Unntatt er

- skade ved sprengningsarbeider som utføres på forsikringsstedet.

A.1.3 Hvilke sikkerhetsforskrifter som gjelder:

Sikring mot brann

- 1 Offentlige lover og forskrifter
Bestemmelser gitt i lover, og forskrifter gitt i medhold av lov, skal til enhver tid overholdes.
Eksempelvis:
 - lov om brannvern med forskrifter, samt pålegg gitt av offentlig brannmyndighet,
 - lov om tilsyn med elektriske anlegg med tilhørende forskrifter samt pålegg gitt av det stedlige el-tilsyn.

- 2 Ansvarshavende for brannforebyggende arbeid
Forsikringstaker/sikrede skal oppnevne enperson til å forestå det brannforebyggende arbeid.
- 3 Brann-/seksjoneringsvegger, branndører og brannlemmer
Brannvegger skal tilfredsstillende offentlige krav, og alle åpninger og gjennomføringer skal være sikret slik at veggens brannklasse opprettholdes. Branndører og -lemmer skal holdes lukket. Når det er hensiktsmessig at branndører og -lemmer holdes åpne, kan dette tillates hvis de har automatisk lukking styrt av røykdetektor. Branndører og -lemmer skal være funksjonsdyktige.
- 4 Slokningsredskaper og sprinkleranlegg
Påbudte slokningsredskaper skal være tilstede på avmerket lett synlig og tilgjengelig plass og holdes i god stand. Slokningsapparater plassert i bolig skal kontrolleres minst en gang hvert femte år. Slokningsredskaper plassert andre steder skal kontrolleres hvert år. Hvert apparat skal være forsynt med merkelapp som viser datoen for siste kontroll. Sprinkleranlegg godkjent av selskapet skal være funksjonsdyktig til enhver tid. Forsikringstaker skal årlig dokumentere sprinkleranleggets slokkekapasitet med rapport fra FG-godkjent kontrollorgan.
- 5 Varme arbeider
Med varme arbeider forstås:
Bygge-, installasjons-, monterings-, demonterings, reparasjons-, vedlikeholds- og lignende arbeider hvor det benyttes åpen ild, oppvarming, sveise-, skjære-, lodde- og/eller slipeutstyr.

Forholdsregler

Følgende forhold skal ivaretas ved varme arbeider:

- Arbeidsstedet og de nærmeste omgivelser skal være ryddet for brennbart avfall
- Alt brennbart materiale på og i nærheten av arbeidsplassen skal være fjernet eller beskyttet.
- Brennbare bygningsdeler skal være kontrollert og beskyttet.
- Åpninger i gulv, vegger og tak skal være tettet.
- Godkjent slokningsutstyr, min 2 stk 6 kg ABC- slokkeapparat eller 1 " brannslange påsatt vann frem til strålerøret skal være plassert lett tilgjengelig på arbeidsplassen.
- Brannvakt skal være tilstede under arbeidet, under pauser og minst en time etter at arbeidet er avsluttet.
- Ved reparasjon/teking av tidligere tekkede tak, er det forbud mot bruk av åpen flamme.

Forbudet mot åpen flamme gjelder likevel ikke:

- ved legging av lag to ved tolags teking på områder som er mer enn 1 meter fra sluk, gesimser, gjennomføringer, bordkantbeslag og lignende.

- ved teking på takkonstruksjoner som består kun av ubrennbare materialer på områder som er mer enn 1 meter fra sluk, gesimser, gjennomføringer, bordkantbeslag m.v.

Ved tining av is før omteking på tidligere tekkede tak, tillates bruk av åpen flamme på områder som er mer enn 1 meter fra sluk, gesimser, gjennomføringer, bordkantbeslag m.v. For fordampning av restvann etter tining av is er det forbud mot bruk av åpen flamme.

Sertifikat

Varme arbeider hvor det benyttes åpen ild, sveise-, skjære- og/eller slipeutstyr utenom faste, spesielt tilrettlagte arbeidsplasser, skal bare utføres av personer som har gyldig sertifikat for varme arbeider, utstedt av Norsk Brannvern Forening eller samarbeidende organisasjon i øvrige, nordiske land.

- 6 Tobakksrøyking
I produksjons- og lagerlokaler tillates røyking bare på de steder som er angitt i bedriftens egne røykebestemmelser. Røykebestemmelsene skal være utarbeidet med tanke på brannsikkerheten og være godkjent av bedriftens ledelse.
- 7 Orden, renhold og avfallshåndtering
Brennbart avfall og brennbare materialer som ligger fritt eller i container, søppelkasse, papirkurv eller lignende uten permanent tilsyn, skal plasseres slik at brann i disse ikke kan smitte til bygning, og uansett minst 5 meter fra brennbar yttervegg, og ikke under brennbart tak eller vindusåpning. Brennbart avfall og brennbare materialer kan likevel plasseres nærmere bygning hvis det er oppbevart i lukket og låst container/oppbevaringsenhet konstruert slik at brann ikke kan spre seg fra containeren/oppbevaringsenheten.
- 8 Låsing av dører mm
Dører skal være låst, vinduer og andre åpninger lukket og sikret slik at uvedkommende ikke uhindret kan ta seg inn.
- 9 Elektriske anlegg
Reparasjoner og installasjoner av elektriske anlegg skal utføres av godkjent installatør.

A.1.4 Lynnedslag

Selskapet svarer for skade ved direkte lynnedslag. Med direkte lynnedslag menes at tingen direkte er truffet av lynet og er tydelig merket av lynnedslaget.

A.1.5 Naturskade

A.1.5.1 Selskapet svarer for skade ved

Naturskade som direkte skyldes skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd, jfr. Lov om Naturskadeforsikring.

A.1.5.2 Unntatt er

- Varer under transport, motorvogn og tilhenger til bil, luftfartøy, skip, småbåter og ting i disse, fiskeredskap på fartøy eller i sjøen, utstyr i sjøen for produksjon av fisk, fisk i steng, lås eller dam, utstyr for utvinning av olje, gass eller andre naturforekomster på havbunnen.
- skog
- avling på rot
- beite, innmark, utmark
- ting som det ikke er naturlig å brannforsikre
- sjøkabler, fjordspenn og luftspenn over vann inkl. feste på land
- flytebrygge og andre flytende konstruksjoner, gangbru/landgang, stein- og betongbrygger, moloer, bruer, klopper, damanlegg, tunneler i fjell og lignende
- skinnegående materiell, som tog, trikk og lignende
- skade som alene rammer antenner, skilt, markiser og lignende

- skade på byggverk eller ting i dette når byggverket er oppført etter at det for vedkommende område er nedlagt bygge- og deleforbud, i medhold av naturskadeloven § 22, og skaden er av slik art som vedtaket gjelder.
- utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre.

A.2 Vann og annen væske

A.2.1 Selskapet svarer for skade ved

- 1 utstrømming av gass, vann eller annen væske fra rørledning med tilknyttet utstyr
 - ved brudd eller lekkasje.
 - ved oversvømmelse fra slikt tilknyttet utstyr.

Unntatt er

- 1 skade i våtrom på gulv eller vegg som skal tåle vann.
- 2 skade ved sopp, herunder muggsopp, råte eller bakterier.
- 3 skade ved at vann trenger inn i bygning utenfra, med mindre det er dekket etter pkt 2 nedenfor.
- 4 tap av gass, vann og annen væske.
- 5 skade som skyldes kondens.

- 2 vann som plutselig trenger inn i bygning fra terreng eller grunnen i slik mengde at det blir stående vann på gulvet.

Unntatt er

- skade ved sopp, herunder muggsopp, råte eller bakterier.

- 3 utstrømning fra brannsløkningsapparat.

A.2.2 Hvilke sikkerhetsforskrifter som gjelder

Sikrede skal sørge for at bygning er tilstrekkelig oppvarmet for å unngå frostskafer eller sørge for nedtapping av røranlegg. Varer i rom på bakkenivå eller lavere skal plasseres minst 10 cm over gulv. Rørinstallasjoner, utskiftninger og reparasjoner skal utføres av autorisert installatør.

A.3 Tyveri og hæververk

A.3.1 Selskapet svarer for skade ved tyveri og hæververk i rom i bygning.

Tap av penger og verdipapirer, herunder telefonkort eller andre papirer som gir ihendehaveren en rettighet, dekkes med:

- inntil kr 15 000 når de oppbevares i låst skuff eller skap.
- inntil kr 3 000 når de oppbevares i ulåst kassaapparat.

Ved skade på leide rom er erstatningen begrenset til kr 25 000. Skade på glass over 5 m² i leide rom, erstattes ikke.

A.3.2 Unntatt er

- skade ved tyveri og hæverk begått av ansatte, andre som utfører tjenester/arbeide for sikrede eller som er betrodd nøkler.
- utgifter til utskifting eller forandring av låser som ikke er skadet hvis nøkler/koder har kommet på avveie.
- penger i låst kassaapparat.
- skade ved tyveri når bygningen eller rommet er åpent for kunder eller publikum eller når tyven i dette tidsrom har latt seg låse inne i bygningen, selv om tyveriet har skjedd utenfor åpningstiden.

Når lokalene er utstyrt med FG-godkjent, aktivert innbruddsalarm med overføring til alarmstasjon, erstatter selskapet likevel tyveri og hæverk når uvedkommende urettmessig har latt seg innelåse i bygning i åpningstiden.

Tyveri begått av ansatte eller hvor ansatte har medvirket til tyveri er regulert i pkt B.3.3.

A.3.3 Hvilke sikkerhetsforskrifter som gjelder

Sikring mot tyveri og hæverk.

Adkomstdører, vinduer og andre åpninger skal være sikret i henhold til den beskyttelsesklasse som er nevnt i forsikringsbeviset. Se vilkårets pkt G.

Penger og verdipapirer som nevnt i vilkårets pkt A.3.1 skal oppbevares i låst skuff eller skap. Kassaapparat skal stå med åpen skuff utenom åpningstiden.

Nøkler/koder skal oppbevares utenfor forsikringsstedet eller i låst FG-godkjent sikkerhetsskap forsynt med FG's merke eller ved at betrodd person (jf D.5.1) bærer den på seg. Skapet skal være boltet fast til gulv eller vegg i henhold til produsentens monteringsanvisning.

Før lokalene forlates skal det kontrolleres at uvedkommende ikke befinner seg i bygningen.

Hvis nøkler eller koder kommer på avveie skal det omgående treffes relevante tiltak for å sikre at uvedkommende ikke får adgang.

Fra og med den dag ansatte slutter i bedriften, skal bedriften sikre at utleverte nøkler/koder ikke fortsetter å gi vedkommende adgang til bedriftens lokaler, eiendom eller andre ting som eies/leies av bedriften.

A.4 Andre skader

Med mindre det fremgår av forsikringsbeviset at både brann og tyveri er unntatt av forsikringen, svarer selskapet også for:

A.4.1 Elektrisk fenomen

Selskapet svarer for skade ved elektrisk fenomen på elektrisk maskin, apparat eller ledning med driftsspenning inntil 1000 V. Med elektrisk fenomen menes kortslutning, lysbue, overslag og overspenning også som følge av lyn og tordenvær.

Spesielt aldersfradrag, se pkt C.7.

Hvilke sikkerhetsforskrifter som gjelder:

For sikring av elektronisk utstyr skal følgende forholdsregler ivaretas:

Utstyret skal på signal-, tele-, sløyfe- og på 230V-400V-siden være beskyttet mot overspenning, nettstøy samt mot variasjon/brudd i nettspenningen.

Utførelse:

På 230V-400V-siden skal det være installert grovvern i nærliggende sikringstavle for utstyret og eksternt finvern (pluggbart vern) ved den enkelte utstyrsenhet.

På signal- og telesiden skal det være installert vern på tele- og signalkabler ved den enkelte utstyrsenhet.

Stormaskiner, sentraler og servere inklusive enhet for sikkerhetskopiering skal i tillegg sikres med avbruddsfri strømforsyning (UPS) med tilstrekkelig batterikapasitet til kontrollert nedkopling. Nedkopling av slikt utstyr skal foregå automatisk. UPS påbegynt installert etter 01.06.2006 skal være av online type.

Jording skal utføres etter leverandørens anvisning og i samsvar med retningslinjer gitt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

A.4.2 Brudd- og hæverkskade på glass

Selskapet svarer for skade

1 ved brudd- eller hæverkskade på glass inntil 5 m², jf pkt B.3.2. Ved skade på skilt, utstillingskasse, monter o.l, erstattes også de deler av tingen som ikke er glass når de blir skadet samtidig med glasset.

Unntatt er

- skade ved slitasjeriper og avskallinger.
- skade som skyldes arbeider med glasset og dets rammer, eller skade ved bygnings- og innredningsarbeider.
- utett isolerglass.

2 på forsikrede ting som blir skadet som følge av brudd- eller hæverkskade på glass inntil 5 kvm.

A.4.3 Ran og overfall

Selskapet svarer for skade ved ran og overfall, jf straffelovens § 267, av penger, verdipapirer herunder telefonkort eller andre papirer som gir innehaveren en rettighet, løseøre og varer på forsikringsstedet og under transport innenlands.

Erstatning for penger og verdipapirer herunder telefonkort eller andre papirer som gir innehaveren en rettighet er begrenset til kr 150 000.

Hvilke sikkerhetsforskrifter som gjelder:

Penger, verdipapirer herunder telefonkort eller andre papirer som gir ihendehaveren en rettighet utover kr 10.000 pr kasse, skal på forsikringsstedet oppbevares i seddelboks eller FG-godkjent oppbevaringsenhet.

A.4.4 Snøtyngde, snøpress m.m.

Selskapet svarer for skade ved snøtyngde, snøpress og ras fra eller på tak.

Unntatt er:

Skade som alene rammer takrenner, snøfangere og markiser.

Hvilke sikkerhetsforskrifter som gjelder:

Sikrede skal sørge for jevnlig snømåking av tak, veranda, balkong og terrasse på bygning slik at skade ikke oppstår. Bygningen må tilfredsstillende lastkrav iht Bygningslovgivningen som gjaldt da bygningen ble bygd.

A.5 Fellesbegrensninger

A.5.1 Selskapet svarer bare for skader som inntreffer i den tid selskapets ansvar løper etter forsikringsavtalen og FAL.

A.5.2 Utgifter til vedlikehold er i alle tilfeller unntatt.

A.5.3 For skade på forsikrede ting ved at elektrisk strøm utblir på grunn av skade i fremmed elektrisk anlegg forårsaket av erstatningsmessig skade nevnt under punkt A, er erstatningen begrenset til kr 150 000. Skade på nedkjølte eller nedfryste varer i disk, skap, eller rom dekkes ikke.

B HVA KAN VÆRE FORSIKRET

B.1 Maskiner, inventar, løsøre, varer, avbruddstap og ansvar.

Forsikringen omfatter de gjenstander og interesser som fremgår av forsikringsbeviset.

B.1.1 Maskiner inventar og løsøre som er montert for eller er et ledd i produksjons- eller næringsvirksomhet, eller i drift av offentlige eller private virksomheter - med faste eller løse installasjoner, så som maskinfundamenter av ethvert slag, maskiners ventilasjonsanlegg m.v og alle tilknyttede rør, kabler og ledninger.

Forsikringen omfatter ikke

- modeller, mønstre, former, stanser, matriser, klisjeer, trykkplater, stående sats o.l. utover det som er dekket i pkt B.2.4.

- motorvogn, tilhenger til motorvogn, luftfartøy, seilbåt eller motordrevet fartøy som ikke er varer i næringsvirksomhet.

- penger og verdipapirer utover det som er nevnt i pkt A.3.1.

- rekonstruksjon av arkiver, datafiler m.v. utover det som er dekket i pkt B.2.5.

B.1.2 Varer

Herunder råvarer, halvfabrikata, ferdige varer, handelsvarer, hjelpestoffer, driftsmaterialer, emballasje og lignende.

B.1.3 Avbruddstap

Avbruddstap i inntil 12 måneder, beregnet etter reglene i pkt C.3 ved stans eller innskrenkninger i driften på grunn av erstatningsmessig skade, jf pkt A, inntruffet på forsikringsstedet i forsikringstiden.

Avbruddstap innenfor ansvarstiden dersom adkomsten eller bruken av forsikringsstedet er fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av midlertidige skadeforebyggende tiltak, redningstiltak eller selve skaden. Dette gjelder hvis skaden direkte truer eller er utløst, selv om sikredes eiendom ikke er berørt.

Tapet erstattes med inntil to ganger forsikringssummen for maskiner, løsøre og varer (begrensningen gjelder tilsammen for begge avsnittene ovenfor).

Avbruddstap som følge av at brann- eller naturskade rammer forsikringstakers faste vareleverandører eller kunder, innen Norden, erstattes med inntil 10 % av forsikringssummen for maskiner, inventar, løsøre og varer, maks kr 450 000.

Unntatt er

- avbruddstap som følge av reduserte ytelser fra vann-, tele-, og elektrisitetsverk eller andre offentlige eller private tjenesteytelser.

- avbruddstap pga at bruken av forsikringsstedet blir fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av forhold nevnt i punkt A.1.5.2.

Ansvarstiden begynner på det tidspunktet skaden hindrer driften, men ikke senere enn 12 måneder fra skadedagen. Medfører streik, lockout eller annen form for force majeure at utbedring/gjenoppføring hindres, forskyves ansvarstiden tilsvarende i inntil 12 måneder fra skadedagen.

B.1.4 Ansvarsforsikring

Ansvar som innehaver av den forsikrede virksomhet. Se pkt E.

B.1.5 Kontoransvarsforsikring

Ansvar som leieboer eller bruker av de forsikrede lokaler. Se pkt E.4.1.1

B.2 Inkluderte tilleggsytelser

De angitte forsikringssummer i punktene B.2.1 til B.2.10 gjelder pr. skadetilfelle.

Etter erstatningsmessig skade omfatter forsikringen i tillegg til det som er nevnt i forsikringsbeviset

B.2.1 riving, rydding og bortkjøring

Utgifter til riving, rydding og bortkjøring av verdiløse rester av skadede forsikrede ting.

Erstatningen er begrenset til 50 % av forsikringssummen for maskiner, inventar, løsøre og varer, maks kr 3 000 000.

B.2.2 lagring og destruksjon av miljøfiendtlige rester av forsikrede ting

Merutgifter, innenfor et tidsrom av 12 måneder, til midlertidig lagring og destruksjon av miljøfiendtlige rester av skadede forsikrede ting etter påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlig forskrift. Unntatt er utgifter ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke hadde inntruffet.

Erstatningen er begrenset til 50 % av forsikringssummen for maskiner, inventar, løsøre og varer, maks kr 2 000 000.

B.2.3 prisstigning etter skadedag

Påløpne merutgifter på grunn av prisstigning etter skadedag, begrenset til 20 % av erstatningen for hver skadet ting, jf pkt C.4.1.

B.2.4 modeller, mønstre, former m.v

Modeller, mønstre, former, stanser, matriser, klisjeer, trykkplater, stående sats o.l. Gjenanskaffelse må skje innen 2 år.

Erstatningen er begrenset til 30 % av forsikringssummen for maskiner, inventar, løsøre og varer, maks kr 150 000.

B.2.5 rekonstruksjon av arkiver, datafiler m.v

Utgifter til nødvendig rekonstruksjon av manuskripter, yrkestegninger og -beregninger, arkiver, registre, kartoteker, forretningsbøker, datafiler og dataprogram. Rekonstruksjon må foretas innen 2 år.

Erstatningen er begrenset til 30 % av forsikringssummen for maskiner, inventar, løsøre og varer, maks kr 150 000.

For datafiler og dataprogram gjelder spesielt:

Erstatningen er begrenset til dokumenterte kostnader til rekonstruksjon av data som har gått tapt eller har blitt skadet og tap eller skade på datamedier.

Innenfor denne summen erstattes

- gjenoppretting av filer fra foreliggende sikkerhetskopi.
- manuell gjenoppretting av filer fra originalprogrammer eller fra dokumenter som fortsatt er tilgjengelig.
- utskifting og gjeninnsetting avsystemdata og standard programdata.

Hvilke sikkerhetsforskrifter som gjelder:

Programvare:

For installerte operativsystemer/andre programmer skal det forefinnes original eller sikkerhetskopi. Disse skal være maskinelt lesbare. Sikkerhetskopi av spesiell programvare skal oppdateres for hver programversjon.

Data:

Det skal forefinnes sikkerhetskopi av data lagret på eksternt datamedium. Nødvendig underlag for rekonstruksjon skal oppbevares. Sikkerhetskopi av data skal tas minst hver annen arbeidsdag og være maskinelt lesbar.

Logg for sikkerhetskopiering av programvare og data skal forefinnes. Loggen skal bekrefte at kopi er identisk med original.

Sikkerhetskopier skal oppbevares i annen bygning eller i låst dataskap. Skapet skal tilfredsstille krav til brannsikkerhet i følge NT FIRE 017 - 120 Data. Nøkler/koder skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.

B.2.6 salgspant

Forsikringstakers interesse i ting solgt med salgspant.

Erstatningen er begrenset til 30 % av forsikringssummen for maskiner, inventar, løsøre og varer, maks kr 150 000.

B.2.7 tap av gass, væske eller strøm

Utgifter ved tap av gass, væske eller strøm som følge av annen erstatningsmessig skade. Unntaket i A.2.1.1.4 gjelder tilsvarende. Erstatningen er begrenset til 30 % av forsikringssummen for maskiner, inventar, løsøre og varer, maks kr 150 000.

B.2.8 bygningsmessig tilleggsinnredning

Forsikringen omfatter sikredes tap når bygningsmessig tilleggsinnredning bekostet av sikrede som leietaker, etter erstatningsmessig skade i henhold til vilkårets punkt A, ikke lenger kan utnyttes fordi leieforholdet opphører som følge av skade, eller fordi innredningen ikke blir utbedret som ledd i bygningskadens utbedring.

Erstatningsberegning se pkt C.4.2

Erstatningen er begrenset til 30 % av forsikringssummen for maskiner, inventar, løsøre og varer, maks kr 150 000.

B.2.9 reinnstallasjonskostnader

Kostnader til reinnstallasjon inklusive klargjøring av maskiner og programvare etter skade med inntil 30 % av gjenanskaffelsesprisen for skadet utstyr, maks kr 50 000.

Erstatningsberegning se pkt C.4.3.

B.2.10 feilsøking elektronisk utstyr

Kostnader til feilsøking for å fastsette hvilket utstyr, deler/komponenter som er skadet med inntil 30 % av gjenanskaffelsesprisen for skadet utstyr, maks kr 50 000.

Erstatningsberegning se pkt C.4.3.

B.3 Betingede tilleggsytelser

De angitte forsikringssummer i punktene B.3.1 til B.3.4 gjelder pr. skadetilfelle. Når det fremgår av forsikringsbeviset at både brann og tyveri er dekket, omfatter forsikringen også

B.3.1 investeringer

Nyanskaffelser av maskiner, inventar og løsøre i avtaleperioden med inntil 10 % av forsikringssummen. Verdiøkningen skal meldes selskapet senest ved utløpet av avtaleperioden.

B.3.2 glass

Glass eller plastruter som er mindre enn 5 m² ferdig innsatt i vinduer, dører, innredning og inventar i egne og leide lokaler.

Spesiell egenandel, se pkt C.6.

Forsikringen omfatter også

- ekstrautgifter til midlertidig innsetting av glass av enkleste sort når ny rute ikke kan skaffes innen rimelig tid. I tillegg erstattes ekstrautgifter med inntil kr 5 000 til maling, gravering m.m.
- skilt, utstillingskasser, montre o.l med inntil kr 15 000 pr enhet. Dekningen gjelder ikke utenfor forsikringsstedet.

B.3.3 kriminalitetsforsikring

Se pkt F.

Erstatningen er begrenset til 30 % av forsikringssummen for maskiner, inventar, løsøre og varer, maks kr 150 000.

B.3.4 ulykkesforsikring

Ulykkesforsikring for kunder under 75 år som oppholder seg i de lokaler hvor forsikringstakeren driver sin næringsvirksomhet.

- Forsikringssum for livsvarig invaliditet er kr 300 000.
- Forsikringssum ved dødsfall er kr 300 000
Hvis den forulykkede ved dødsfallet hverken forsørget sine foreldre, eller hadde barn eller ektefelle i live, er dødserstatningen kr 10 000.
- Forsikringssummen for behandlingsutgifter er kr 15 000. Egenandel kr 1 500.

Erstatningen pr skadetilfelle er begrenset til kr 5 000 000. Forøvrig gjelder selskapets alminnelige vilkår for ulykkesforsikring.

C ERSTATNINGSBEREGNING

FAL § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder bestemmelsene nedenfor.

C.1 Maskiner, inventar og løsøre

C.1.1 Ved gjenanskaffelse eller reparasjon

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme - eller vesentlig samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen.

Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenanskaffelsesprisen før skaden, jf pkt D.3.1 fratrukket verdien etter skaden, regnet etter samme regel.

Det skal gjøres fradrag for verdiøkning ved forbedring av tilstanden på den skadde ting eller del/komponent av tingen ved at brukt blir erstattet med nytt. Ved vurderingen tas hensyn til forringelse ved elde, bruk, nedsatt bruksverdi, den tid tingen har vært i bruk og gjenstående brukstid.

Frdrag gjøres for den del av verdiøkningen som overstiger 40 % av tingens eller delens/komponentens verdi før skaden.

C.1.2 Uten gjenanskaffelse eller reparasjon

For ting som uansett årsak ikke er reparert eller gjenanskaffet innen tre år etter at skaden inntraff, beregnes erstatningsgrunnlaget som i pkt C.1.1, men begrenset til reduksjonen i omsetningsverdien som følge av skaden.

C.2 Varer

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon til samme - eller vesentlig samme -stand som før, beregnet etter prisene på skadedagen. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn verdien før skaden, beregnet i samsvar med pkt D.3.2.

Ved totaltap settes erstatningsgrunnlaget til verdien før skaden.

C.3 Erstatningsberegning avbrudd

Avbruddstapet erstattes etter samme forhold som ting, se pkt D.3 om underforsikring. Ved leasingavtale tillegges forsikringssummen de kontraktsbeløp som er angitt i forsikringsbeviset, og gjenanskaffelsesprisen tillegges alle kontraktsbeløp.

Forsikringen skal bare gi erstatning etter bestemmelsene i forsikringsavtalen for det tap som virkelig er lidt.

Tapet fastsettes snarest mulig etter utløpet av ansvarstiden eller tidligere hvis partene blir enige om det.

1 Avbruddstapet settes til forskjellen mellom det resultat av driften som ville ha vært oppnådd i ansvarstiden uten skade - og resultatet av driften i ansvarstiden etter skaden.

Disse resultater beregnes uten hensyn til inntekter og kostnader som ikke har noe med selve driften å gjøre, som f.eks dannelselse eller oppløsning av reserver i beholdninger og varekontrakter, inntekts- og formuesskatter.

Sikrede plikter å medvirke til at driften i ansvarstiden blir så god som mulig, f.eks ved utbedring, gjenanskaffelse, overflytting til annet lokale, midlertidig omlegging eller innstilling av driften. Gir selskapet bestemte anvisninger, må disse følges.

- 2 Ved beregning av det resultat av driften som ville ha vært oppnådd i ansvarstiden uten skade, skal virksomhetens resultat av driften i tilsvarende tidsrom før skaden - minimum ett år - legges til grunn (sammenligningstiden).

Resultatet i sammenligningstiden justeres hvis

- konjunkturer, salgsmuligheter, priser og produksjonsmetoder eller andre driftsforhold påviselig er annerledes i ansvarstiden enn i sammenligningstiden.
- driften i sammenligningstiden har vært helt eller delvis avbrutt.
- driften i ansvarstiden helt eller delvis ville ha vært avbrutt av annen årsak enn skaden.

- 3 Ved beregning av resultatet av driften i ansvarstiden etter skaden

- tas med de kostnader som er rettslig nødvendige eller forretningsmessig vel begrunnede for virksomhetens reduserte drift, og som ikke kan innspares - alt innen ansvarstiden.

Herunder tas med lønn, ferielønn, sosiale trygder og andre tariffestede ytelser til ansatte, bare i den utstrekning det er nødvendig å beholde dem under den fortsatte drift, og lønn m.v i oppsigelsestiden, i henhold til § 59 i Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v, til øvrige ansatte som heller ikke kan beskjefliges på annen måte.

Lønn m.v utover det som er nevnt i foregående avsnitt, tas bare med hvis det er særskilt avtalt.

- tas med ekstraordinære kostnader som pådras i den hensikt å begrense tapet, f.eks utgifter til provisoriske tiltak, forseringsutgifter ol. Er selskapets samtykke ikke innhentet på forhånd, regnes slike kostnader bare med i den utstrekning de påviselig har minsket tapet. Medfører slike kostnader nytte utover ansvarstiden, tas bare med det beløp som forholdsvis faller på ansvarstiden.

- tas med inntekter i ansvarstiden, herunder renteinntekter som skyldes skaden.

- tas ikke med

- fingskader
- økede finanskostnader eller økede avskrivninger som ikke skyldes skaden.
- økede kapitalkostnader på grunn av investering ut over erstatning for ting.
- dagbøter, mulker og annet erstatningsansvar.

- tas ikke med den del av avbruddstapet som er en følge av at gjenopptagelse av driften hindres eller sinkes på grunn av

- andre forbedringer, utvidelser eller endringer enn slike som skyldes påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlig forskrift for utbedring av skaden. Selskapet svarer ikke for slikt tap ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke var inntruffet.
- reguleringsvedtak truffet etter skaden.
- manglende arbeidskraft etter skaden.
- ufullstendig tingforsikring.
- manglende finansiering.

C.4 Tilleggsdekninger

C.4.1 Beregning av prisstigning og renter

Prisstigning regnes fra skadedagen til reparasjon eller gjenanskaffelse har skjedd eller normalt kunne ha skjedd.

Prisstigning erstattes i samme forhold som skaden forøvrig og er begrenset til 20 % av erstatningen for hver skadet ting etter skadedagens prisnivå.

Selskapet erstatter prisstigning bare hvis skaden er utbedret innen 3 år fra skadedagen for maskiner, inventar og løsøre.

Erstatningen fastsettes og forfaller til betaling når skaden er utbedret.

I den samlede erstatning for avbruddstap og prisstigning blir det gjort fradrag for opptjente renter av erstatninger.

C.4.2 Erstatningsberegning - bygningsmessig tilleggsinnredning

Ved gjenanskaffelse eller reparasjon. Dersom innredningen gjenanskaffes av sikrede innen fem år etter skade, og av sikrede benyttes til næringsvirksomhet innen landets grenser, beregnes erstatningen på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenoppføring til samme - eller vesentlig samme - stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen. Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn gjenoppføringsprisen før skaden, fratrukket verdien etter skaden. Del/komponent som står foran utskifting eller riving, erstattes etter sin omsetningsverdi, etter fradrag for kostnadene ved riving/demontering. Vanlig vedlikehold/oppussing anses ikke som bygningsmessig innredning.

Uten gjenanskaffelse eller reparasjon. Dersom innretningen uansett årsak ikke er reparert eller gjenanskaffet innen fem år etter at skaden inntraff, settes erstatningsgrunnlaget til omsetningsverdien før skaden etter fradrag for kostnadene ved riving/demontering.

C.4.3 Feilsøking og reinstalleringskostnader

Dersom det er fratrukket for verdiøkning etter pkt C.1 for skaden på tilhørende utstyr skal tilsvarende fradrag beregnes for kostnader til feilsøking og reinnstallasjon.

C.5 Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier, og spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap, avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller selskapet krever det. Skjønnen kan ikke med bindende virkning for partene ta stilling til skadeårsak og andre faktiske forhold som er avgjørende for selskapets ansvar.

Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår pkt 2 legges til grunn.

C.6 Egenandel

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov, før fradrag av egenandel.

I erstatningsoppgjøret for hver sikret trekkes følgende egenandel når annet ikke er bestemt eller særskilt avtalt - kr 6 000.

- ved brudd- og hærverkskader som bare rammer glass kr 3 000 selv om høyere egenandel er avtalt for maskiner, inventar løsøre og varer.

- ved naturskade er egenandel den som departementet til enhver tid har bestemt i Lov om naturskadeforsikring § 3.

- ved avbrudd: Tap av de første 48 timer (karenstid) av ansvarstiden. Denne egenandelen fratrekkes i tillegg til eventuell egenandel ved tingskade. Med karenstid forstås det avtalte tidsrom regnet fra ansvarstidens begynnelse, i hvilket selskapet ikke erstatter sikredes avbruddstap.

Har sikrede flere forsikrede ting i selskapet som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes bare en egenandel - den høyeste.

C.7 Aldersfradrag

Aldersfradrag gjøres gjeldende i stedet for den avtalte egenandel når aldersfradraget overstiger denne.

På mekanisk eller elektrisk innretning, maskin eller apparat som skades ved kortslutning eller annet elektrisk fenomen gjøres fradrag med 10 % av skaden for hvert hele år siden tingene ble tatt i bruk som ny, men ikke mer enn 80 %.

Ved bruddskade eller skade ved elektrisk fenomen på varmtvannsbeholder/ -bereder eller fyrkjele, gjøres fradrag på grunnlag av de totale reparasjonskostnader med 5 % for hvert hele år utstyret er eldre enn 10 år.

Ved ulik alder på skadde deler legges den eldste delens alder til grunn for hele erstatningsberegningen.

Aldersfradrag gjøres i de samlede utgifter.

C.8 Egeninnsats

Eget arbeid i form av skadebegrensning, vask, rydding eller lignende erstattes med 300 kroner per time.

D ANDRE BESTEMMELSER

D.1 Hvem forsikringen gjelder for:

D.1.1 den som er nevnt i forsikringsbeviset.

D.1.2 innehaver av panterett i løsøre eller varer, men bare dersom panthaveren har mottatt forsikringsattest fra selskapet, jf FAL § 7-1, 3. ledd, som er fraveket.

D.1.3 annen panthaver eller eier av ting enn dem som er omtalt ovenfor (pkt D.1.1 - pkt D.1.2), men bare dersom forsikringstakeren har forsikringsplikt eller bærer risikoen for tingen.

Ting leiet eller lånt fra andre er bare dekket når dette fremgår av forsikringsbeviset eller når forsikringstakeren ved lov eller skriftlig avtale har forsikringsplikt eller har overtatt risikoen.

Ting mottatt til oppbevaring, bearbeiding eller reparasjon er dekket når det fremgår av forsikringsbeviset.

Selskapet kan med bindende virkning for medforsikrede endre avtalen eller la den opphøre. Ved skadeoppgjør kan selskapet forhandle med forsikringstakeren og utbetale erstatning til ham med bindende virkning for medforsikrede med mindre selskapet har fått skriftlig meddelelse om den medforsikredes interesse etter at skaden inntraff, men før oppgjør finner sted.

D.1.4 ny eier ved eierskifte, men bare inntil den nye eier har tegnet forsikring og ikke lenger enn 14 dager etter eierskiftet.

D.1.5 ansvarsforsikring, se pkt E.1.

D.2 Hvor forsikringen gjelder

D.2.1 Forsikringen gjelder på sted som er nevnt i forsikringsbeviset (forsikringsstedet).

D.2.2 For ting som midlertidig befinner seg andre steder og skal til forsikringsstedet, gjelder forsikringen i Norden (Borteforsikring).

Borteforsikringen gjelder ikke for

- varer i egne eller leide lokaler.
- ting på bygge- og anleggsplass.
- ting som anvendes i entreprenørinstallasjons-, monterings- eller håndverksvirksomhet.
- avbruddstap.

D.2.3 Naturskadeforsikringen og ransforsikringen gjelder i Norge.

D.2.4 Ansvarsforsikringen gjelder i Norden, se pkt E.2.

D.3 Forsikringssummer

D.3.1 Forsikringssum - maskiner, inventar og løsøre

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstaker. Forsikringssummen skal minst tilsvare hva det på skadedagen ville ha kostet å gjenanskaffe tilsvarende eller i det vesentlige tilsvarende ny ting, gjenanskaffelsesprisen. Er forsikringssummen lavere enn gjenanskaffelsesprisen, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og gjenanskaffelsesprisen (underforsikring).

Nyanskaffelser omfattes av forsikringen og verdien av disse tas i sin helhet med ved vurdering av om det foreligger underforsikring. Når nyanskaffelser i avtaleperioden er forsikret gjennom vilkårenes pkt B eller ved egen sum for uspesifiserte nyanskaffelser, forhøyes forsikringssummen med verdien av disse nyanskaffelsene, høyst det forsikrede beløp.

D.3.2 Forsikringssum - varer

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstaker og skal minst tilsvare verdien. Ved fastsettelse av verdien skal det tas hensyn til sparte kostnader og renter, kontantrabatt, ukurans og andre omstendigheter som innvirker på verdien. For varer som har redusert verdi på grunn av ukurans og som skal selges til redusert pris, skal verdien reduseres i samme forhold som reduksjonen i salgspris.

Varer som sikrede selv ikke har produsert og varer under produksjon, verdsettes til innkjøpspris med tillegg av kostnader, begge deler etter de priser som gjaldt ved ordinær produksjon og levering umiddelbart før skaden inntraff.

Ferdige varer av egen produksjon verdsettes til partiprisen, hensyn tatt til sikredes normale salgsmønster. For solgte varer benyttes kontraktprisen. Det som berges skal først og fremst anses som solgt.

Er forsikringssummen lavere enn verdien, erstattes en så stor del av skaden som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og verdien (underforsikring).

D.3.3 Førsterisiko

For poster med oppgitt sum i vilkåret og for poster i forsikringsbeviset betegnet som førsterisiko, erstattes skade, etter fradrag av egenandel, inntil de oppgitte summer. Underforsikringsbestemmelsene ovenfor gjelder ikke.

D.3.4 Ansvarsforsikring, se pkt E.8.

D.4 Diverse bestemmelser ved skade

D.4.1 Skademelding

Skade skal meldes til selskapet uten ugrunnet opphold. Selskapet kan kreve at skademeldingen skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer) eller foretaksnummer.

Følgende skader skal meldes til politiet:

Brann, tyveri, hæververk og ran. Selskapet kan kreve at også andre skader meldes til politiet.

D.4.2 Merverdiavgift

Merverdiavgift refunderes etter dokumenterte kostnader som er påløpt innen 5 år ved utbedring av skaden.

Utlagt merverdiavgift som kan føre til fradrag jf Lov om kompensasjon av mva for kommuner og fylkeskommuner, er ikke dekket etter denne avtalen.

D.4.3 Forhold til panthaver, konkursbo, nye eiere o.l

Overfor panthavere, konkursbo, utleiefirma o.l er selskapets ansvar begrenset til det laveste av følgende beløp:

- nedgangen i tingens omsetningsverdi som følge av skaden, og
- vedkommendes økonomiske interesse i tingen på skadetidspunktet.

For panthavere betyr "tingen" i denne sammenheng panteobjektet i sin helhet. Disse bestemmelser gjelder ikke leaset fast eiendom.

Ved konkurs gjelder bestemmelsene ovenfor uten hensyn til om konkursen ble åpnet før eller etter at skaden inntraff.

Overfor andre nye eiere, etter at skaden inntraff, enn eierens ektefelle, samboer eller livsarving, begrenses selskapets ansvar som om gjenanskaffelse ikke finner sted.

D.4.4 Oppgjørsmåter

Selskapet kan avgjøre om skaden skal erstattes ved

- kontantoppgjør.
- reparasjon.
- gjenanskaffelse, eller
- at selskapet fremskaffer tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende - ting.

Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det selskapet hadde måttet betale for reparasjon eller gjenanskaffelse.

Ved reparasjon eller gjenanskaffelse, har selskapet rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

D.4.5 Eiendomsretten til skadde ting og til ting som kommer til rette

Sikrede er pliktig til å beholde en skadet ting mot å få utbetalt erstatning for skaden på tingen, men selskapet har rett til å overta skadde ting.

Kommer ting til rette etter at erstatning er betalt, har den sikrede rett til å beholde tingen mot å betale erstatningen tilbake. Vil ikke den sikrede det, tilfaller tingen selskapet.

D.4.6 Selskapets overtakelse av panterett

Er selskapet ansvarlig overfor panthaver, men ikke overfor eieren, inntretr selskapet i panthavers rett i den utstrekning selskapet betaler erstatning til panthaver.

D.5 Ansvarsbegrensninger - identifikasjon, endring av risiko og sikkerhetsforskrifter

D.5.1 Ansvarsbegrensninger som følge av handlinger og unnlatelser fra personer som sikrede har delegert ansvar til eller fra personer som ansvaret er videredelegert til (identifikasjonsregler)

- 1 Dersom sikredes rett til erstatning bortfaller som følge av sikredes handlinger eller unnlatelser, gjelder dette også ved tilsvarende handlinger eller unnlatelser gjort av ansatt som har det overordnede ansvar for den del av virksomheten hvor forsømmelsen er gjort.
- 2 Den som ved handling eller unnlattelse forsømmer å overholde eller påse at sikkerhetsforskriftene blir overholdt, kan helt eller delvis miste retten til erstatning. Retten bortfaller også om forsømmelsen er gjort av andre personer som utfører arbeid av ledende art og av andre som har en særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt arbeidsledere, herunder formenn o.l.

Ved forsømmelse av å overholde sikkerhetsforskriften som gjelder tyveri og hæververk, kan rett til erstatning også bortfalle ved forsømmelse gjort av enhver som er betrodd nøkler eller har ansvaret for låsing der tingen befinner seg. Dette gjelder også dersom den som sikrede har betrodd nøkler eller ansvar for låsing til, delegerer dette videre til andre personer.

For medforsikret tredjeperson får reglene om bortfall av erstatningen ved forsømmelse av å overholde sikkerhetsforskrift tilsvarende anvendelse. Dette gjelder dog ikke tredjepersoner medforsikret etter FAL 7-1, 2. ledd.

D.5.2 Ansvarsbegrensninger ved endring av risiko

Sikringstiltak nevnt i forsikringsbeviset skal være gjennomført og holdt vedlike. Dersom det har skjedd en endring i sikringstiltakene som betinger høyere premie, kan erstatningen bli forholdsmessig satt ned. Tilsvarende kan erstatningen bli satt forholdsmessig ned dersom virksomheten endres slik at den nye virksomheten betinger høyere premie.

D.5.3 Ansvarsbegrensninger ved brudd på sikkerhetsforskrifter

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid overholdes. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan retten til erstatning helt eller delvis falle bort.

D.6 Andre spesielle bestemmelser om naturskade

D.6.1 Er en brannforsikret bygning skadet i en naturulykke, og det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenoppbygge bygningen på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade, kan

selskapet avregne bygningen som om den var totalskadet. For bolighus og fritidshus gjelder naturskadeforsikringsloven § 1 tredje ledd.

- D.6.2** Det kan medføre reduksjoner i anledningen til avregning av reparasjonskostnader dersom skadens inntreden eller omfang helt eller delvis skyldes svak konstruksjon i forhold til de påkjenninger tingene kan ventes å bli utsatt for, dårlig vedlikehold eller tilsyn eller når den skadelidte kan lastes for at han ikke forebygget skaden eller hindret dens omfang. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på den skadelidtes forutsetninger for å innse hvilke krav som må stilles, hans mulighet for utbedring av mangelen og forholdene ellers. Avkortning skal ikke skje hvis den skadelidte bare er lite å legge til last.
- D.6.3** Forsikringsselskapenes samlede ansvar ved en enkelt naturkatastrofe er begrenset til det beløp som er fastsatt av Kongen, jf. Lov om naturskadeforsikring § 3. Overstiger skaden denne grense, må sikrede bære en forholdsmessig del av skaden.
- D.6.4** Er det tvil om:
- det foreligger naturskade
 - det er inntruffet en eller flere naturkatastrofer
 - betingelsene for nedsettelse eller nektelse av erstatning etter § 1 3. ledd er til stede
- kan sikrede eller selskapet forelegge spørsmålet for klagenemnda for Statens naturskadeordning. Klagenemndas vedtak kan ikke påklages.

E ANSVARSFORSIKRING

E.1 Hvem ansvarsforsikringen gjelder for

1 Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset (sikrede).

Forsikringen gjelder også for selskaper som sikrede overtar eller etablerer i løpet av forsikringstiden, forutsatt at den virksomheten som slikt selskap driver er omfattet av den virksomhetsbeskrivelsen som fremgår av forsikringsbeviset.

2 Forsikringen omfatter også direkte ansvar som ansatte pådrar seg hvis ansvaret etter § 2-1 i Lov av 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning kunne vært gjort gjeldende overfor arbeidsgiveren, og skaden ikke er voldt av de(n) ansatte ved forsett.

Hvis sikrede som arbeidsgiver blir holdt ansvarlig for skade som er forsettlig forvoldt av ansatte, trer selskapet inn i sikredes rett til regress mot de(n) ansatte.

E.2 Hvor ansvarsforsikringen gjelder

Ansvarsforsikringen gjelder for skade, jf. pkt. E.4.2,

- som inntreffer i Norden, og

- som sikrede er erstatningsansvarlig for etter gjeldende rett i de nordiske land.

For produktansvar (se pkt. E.6) er likevel det geografiske området utvidet, se pkt. E.6.1.

E.3 Når ansvarsforsikringen gjelder

Hvis ikke annet er avtalt, må skaden være konstatert av sikrede eller skadelidte i løpet av forsikringstiden.

Skade blir å henføre til den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert. Alle skader som skyldes samme begivenhet regnes som ett skadetilfelle og henføres til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

E.4 Hva ansvarsforsikringen omfatter

E.4.1 Rettlig erstatningsansvar

Forsikringen omfatter sikredes rettlige erstatningsansvar for skade, jf pkt E.4.2, som er voldt under utøvelse av den virksomhet som er nevnt i forsikringsbeviset, herunder som eier eller bruker av fast eiendom som benyttes i virksomheten.

E.4.1.1 Kontoransvar

Når forsikringsbeviset angir at forsikringen dekker kontoransvar omfatter forsikringen kun sikredes rettlige erstatningsansvar for skade, jf pkt E.4.2, som er voldt enten som leier eller bruker av kontorlokaler på forsikringsstedet, eller som kontorfunksjonær eller bud ved det forsikrede kontor.

E.4.2 Skade

Med skade forstås personskade eller tingskade:

- a) Personskade anses inntruffet når en person skades, påføres sykdom eller dør.
- b) Tingskade anses inntruffet når løsøre (herunder dyr) eller fast eiendom skades eller går tapt på annen måte, eller når elektronisk lagret informasjon forvaskes eller går tapt på annen måte.

Økonomisk tap som følge av en dekningsmessig skade regnes som del av denne, også når den dekningsmessige skade ikke overstiger egenandelen.

Foreligger det dekningsmessig skade etter forsikringsvilkårene, betales tilkomstomkostningene selv om tilsvarende omkostninger er helt eller delvis nødvendig også for å få omgjort/repasert sikredes eget arbeid/produkt.

E.5 Hva ansvarsforsikringen ikke omfatter

Hvis ikke annet er avtalt, omfatter forsikringen ikke ansvar:

- E.5.1** for utgifter/omkostninger/tap knyttet til oppfyllelse av sikredes kontrakt (dvs. avtalt ytelse, leveranse, arbeid, entreprise el.l.) herunder
- a) skade på sikredes leveranse, arbeid eller entreprise når skaden inntreffer før overlevering eller skyldes feil eller mangel som forelå ved overleveringen
 - b) verdireduksjon/prisavslag/tap på grunn av mangelfull, forsinket eller uteblitt oppfyllelse av kontrakten
 - c) omkostninger til hel eller delvis omgjøring av sikredes kontrakt, eventuelt verdien av denne dersom omgjøring ikke skjer, eventuelt utføres av andre.
- E.5.2** for skade på ting (jf. pkt. E.4.2.b) som sikrede har til
- a) salg, utleie, transport, fremvisning, demonstrasjon o.l.
 - b) leie, lån, bruk eller oppbevaring.
- E.5.3** som sikrede har påtatt seg å bære og som går utover det som følger av alminnelige rettsregler, det vil si ethvert ansvar som alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter at skaden er konstatert. Forsikringen omfatter likevel sikredes ansvar for skade påført tredjemann i henhold til bestemmelser om regulering av erstatningsansvar i standardkontrakter som er utarbeidet i fellesskap av partenes bransjeorganisasjoner.
- E.5.4** for personskade i forbindelse med produksjon av asbest, PCB, tobakk eller formaldehyd eller bruk, behandling eller sanering av bygning som inneholder disse stoffer. Dette gjelder også personskade forårsaket av langvarig eksponering av disse stoffene.
- E.5.5** for personskade som rammer sikredes ansatte når skaden er forårsaket i arbeidsforholdet.
- E.5.6** for ærekrenkelser eller oppreisning, herunder etter Lov av 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning, §§ 3-5 og 3-6, eller for bøter o.l. (herunder "Punitive Damages" eller "Exemplary Damages").
- E.5.7** for skader som dekkes av annen ansvarsforsikring tegnet for virksomhet utenfor Norge.
- E.5.8** for forurensning av luft, vann eller grunn, eller skade som følger herav. Som forurensning regnes også støv, støy, larm, lukt, lys og bestråling.
- Forsikringen omfatter likevel skader hvor årsaken til forurensningen er plutselig og uforutsett, jf. dog kravene om forholdstiltak i pkt. E.7.1. "Tank for oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier - Sikkerhetsforskrift".
- Ved dekningsmessig forurensningsskade omfatter forsikringen også utgifter til opprydding pålagt av offentlig myndighet.
- E.5.9** for tingskade oppstått ved gravings-, iggings-, sprengnings-, spuntings-, pelings- og rivningsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse.
- E.5.10** for tingskade i forbindelse med enhver bruk av høytrykks sprøytemalingsutstyr i friluft.
- E.5.11** som eier, fører eller bruker av

a) motorkjøretøy, herunder truck og arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Forsikringen omfatter likevel rettslig erstatningsansvar som eier, fører eller bruker av transportredskap med elektrisk fremdriftsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t.

b) seilbåt eller motordrevet fartøy.

c) luftfartøy eller skade forårsaket på luftfartøy.

E.5.12 som byggherre, herunder også for om- og påbygging av egne anlegg.

E.5.13 overfor forsikringstakers/sikredes mor-/datterselskap eller overfor selskap eller virksomhet

a) i samme konsern som forsikringstaker, jf. Lov av 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper §§ 1-3 og 1-4.

b) hvor eierinteressene i forsikringstakers og skadelidtes selskap er de samme med 50 % eller mer.

c) hvor forsikringstaker eller en eller flere av de sikrede eller deres familie har mer enn 50% eierinteresse eller bestemmende innflytelse.

Til familie regnes sikredes foreldre, barn, søsken og deres ektefeller, samt sikredes ektefelle eller samboer. Med samboer menes person som sikrede lever sammen med i ekteskapslignende forhold som har vedvart i de siste 2 år.

d) som disponeres eller drives av forsikringstaker eller en av de sikrede.

E.5.14 Forsikringen omfatter ikke rettslige erstatningsansvar for skade i henhold til Lov om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøyelsesparker (Tivoliloven) av 7. juni 1991, § 7.

E.5.15

a) for skade som følge av klinisk forsøk eller personskade som følge av klinisk feilbehandling.

b) for skade som følge av eller har sammenheng med smitte eller overføring av HIV (Human Immuno-Deficiency Virus) eller AIDS (Acquired Immuno Deficiency Syndrom).

Videre omfatter forsikringen ikke skade oppstått eller omfang har sammenheng med faktiske eller antatt faktiske smittebærere (for eksempel prioner, virinos eller virus) som er forårsaket eller kan settes i sammenheng med overførbare sopplignende hjernesykdommer (TSE - Transmissilbe Spongiform Encephalopathy - TSE) og som Bovine Spongiform Encephalopathy (BSE) eller Creutzfeldt Jacobs Sykdom (CJD).

E.5.16 for skade i forbindelse med bruk av åpen ild i forbindelse med tekking av tidligere tekkede tak.

E.5.17 for skade i forbindelse med design, produksjon, distribusjon, salg, vedlikehold, bruk, reparasjon eller inhalasjon av damp fra elektroniske røykeapparater.

Elektroniske røykeapparater er definert som et batteridrevet apparat som leverer en damp med inhalerbart innhold gjennom et munnstykke. Elektroniske røykeapparater kan være, men er ikke begrenset til følgende: Batteridrevne sigaretter, piper, sigarer, vannpiper, fordampere. Unntatt er dampinhalatorer, tåkeinhalatorer og fordampere benyttet til medisinske formål.

E.5.18 for skade i forbindelse med design, produksjon, distribusjon, salg vedlikehold og bruk av e-juice og/eller dampeveske. E-juice og/eller dampeveske betyr i denne sammenhengen nikotinholdige

vesker, smakstilsatte vesker eller alle andre stoffer eller vesker som benyttes i elektroniske røykeapparater.

E.6 Produktansvar

Med produktansvar forstås at sikrede blir rettslig erstatningsansvarlig for skade (jf pkt E.4.2) som er forårsaket av mangler eller kadevoldende egenskaper ved leverte produkter.

I slike tilfeller gjelder følgende særbestemmelser i tillegg til de øvrige bestemmelser i vilkårene:

E.6.1 Hvor forsikringen gjelder

I tillegg til å omfatte produktansvar for skader som inntreffer i Norden (se pkt. E.2) - eller annet geografisk område som måtte være avtalt - omfatter forsikringen også produktansvar for skade som inntreffer utenfor det avtalte område hvis skaden skyldes produkter

- a) som sikrede har solgt til forbruker eller for levering til forbruker innenfor det avtalte området, og
- b) som er videresolgt utenfor det avtalte området uten at sikrede visste eller burde visst dette.

E.6.2 Hva forsikringen ikke omfatter

E.6.2.1 Hvis ikke annet er avtalt, omfatter forsikringen ikke produktansvar

- a) for skade som skyldes at et kjemisk eller farmasøytisk produkt ikke har virket etter sin hensikt eller hatt den tilsktede effekt, med mindre årsaken er en ren produksjonsfeil.
- b) for skade på selve produktet.
- c) for omkostninger ved reklamasjon eller tilbaketagelse, herunder omkostninger i forbindelse med
 - reparasjon, omlevering, bortkjøring, deponering og destruksjon av produkt
 - nødvendig skadeforvoldelse for å reparere eller skifte det leverte produkt, jf. dog pkt. E.4.2, siste avsnitt
 - å trekke produktet tilbake fra markedet, slik som utgifter til oppsporing av produktet eller meddelelser til kunder, allmennheten o.l.

E.6.2.2 Bestemmelsene fra og med pkt. E.5.8 til og med pkt. E.5.12 gjelder ikke for produktansvar.

E.7 Sikkerhetsforskrifter

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid overholdes. Følger ved overtredelse av sikkerhetsforskrift og herunder andre personers handlinger med virkning for sikrede, se pkt D.5.1 og D.5.3.

E.7.1 Tanker for oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier

Følgende sikkerhetsforskrift om regelmessig kontroll av og forsvarlig oppsamlingskum for tanker (herunder andre beholdere) til oppbevaring av brannfarlig væske, olje og andre kjemikalier gjelder:

Nedgravde tanker.

Nedgravde tanker skal kontrolleres jevnlig (korrosjonsangrep kontrolleres i rengjort tank og veggtykkelse måles) og tank inklusive rørledninger tetthetsprøves med påtrykket luft eller vakuüm:

- Første kontroll utføres senest 15 år etter at tanken var ny, og deretter senest hvert 5. år.
- Rekondisjonerte tanker kontrolleres første gang senest 10 år etter rekondisjonen, og deretter senest hvert 5. år.

Tanker der veggtykkelsen er redusert med 50 % eller mer kan ikke rekondisjoneres.

Tilstands- og kvalitetskontrollen inklusive målte veggtykkelser skal dokumenteres skriftlig.

For visse tanktyper kan kontroll alternativt gjennomføres ved slikt system for automatisk lekkasjeovervåking som vist til i Forskrift av 26. juni 2002 nr. 744 om tiltak for å hindre lekkasje fra nedgravd tank for brannfarlig væske klasse A (Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern), og Forskrift av 31. januar 1997 nr. 102 om tiltak for å motvirke fare for forurensning fra nedgravde oljetanker (Statens forurensningstilsyn, Oljevern avdelingen).

Overgrunns oppbevaringstanker.

Stasjonære, overgrunns oppbevaringstanker skal være sikret med forsvarlig oppsamlingskum eller annet effektivt oppsamlingsarrangement for lekkasjer i henhold til Forskrift av 7. desember 1982 nr. 1949 om tiltak for å hindre spill eller lekkasje fra stasjonære utendørs overgrunnstanker for oppbevaring av brannfarlig væske (Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern).

E.7.2 Varme arbeider

Ved bygge-, installasjons-, monterings-, demonterings-, reparasjons-, vedlikeholds- og lignende arbeider hvor det benyttes åpen ild, (jf. pkt. E.5.16) oppvarming, sveise-, skjære-, lodde- og/eller slipeutstyr skal (jf. pkt. E.9.2.c):

- a) arbeidsstedet og de nærmeste omgivelser være ryddet for brennbart avfall
- b) alt brennbart materiale på og i nærheten av arbeidsplassen være fjernet eller beskyttet
- c) brennbare bygningsdeler være kontrollert og beskyttet
- d) åpninger i gulv, vegger og tak være tettet
- e) godkjent slukningsutstyr (minimum 2 stk 6 kg ABC-håndslukkeapparat eller 1" brannslange påsatt vann frem til strålerøret) være plassert lett tilgjengelig på arbeidsplassen
- f) brannvakt være tilstede under arbeidet, under pauser og minst 1 time etter at arbeidet er avsluttet
- g) etterkontroll foretas.

Varme arbeider som foretas utenom faste, spesielt tilrettelagte arbeidsplasser skal bare utføres av personer som har gyldig sertifikat for varme arbeider, utstedt av Norsk Brannvern Forening eller samarbeidende organisasjon i øvrige nordiske land. Kravet om sertifikat gjelder fra og med 1. januar 2001.

E.7.3 Standard bransjebetingelser

E.7.3.1 Generelt

Hvis det i sikredes bransje er utarbeidet standard leveringsbetingelser med ansvarsregulerende bestemmelser, og disse er i alminnelig bruk, skal bestemmelsene benyttes uten tillegg/endringer som medfører utvidelser av sikredes ansvar.

E.7.3.2 Oppdrag for oppdrettsnæringen

Ved leveranse, montering, service eller vedlikehold for oppdrettsnæringen - skal følgende kontrakter benyttes uten tillegg/endringer som medfører utvidelser av sikredes ansvar:

Ved leveranse- NL 01

Ved leveranse og montering - NLM 02

Ved service og vedlikehold - NR 84/NU 84

E.8 Forsikringssum

E.8.1 Hvis ikke annet er avtalt, er forsikringssummen begrenset til kr 10 000 000 ved hvert skadetilfelle.

E.8.2 For produktansvar, (se pkt E.6), er kr 10 000 000 selskapets samlede erstatningsplikt for alle skadetilfeller som anses konstatert i løpet av ett og samme forsikringsår.

E.8.3 Saksomkostninger dekkes i tillegg til forsikringssummen ved skade innen Norden. Ved skader utenfor Norden (produktansvaret) dekkes saksomkostninger og redningsomkostninger bare innenfor forsikringssummen.

E.9 Egenandel

E.9.1 Standard egenandel

Hvis ikke annet er avtalt, er sikredes egenandel kr 10 000 ved hvert skadetilfelle.

E.9.2 Forhøyet egenandel

Egenandelen forhøyes til 10 % av skadebeløpet, minimum kr 20 000, maksimum kr 150 000, dog aldri lavere enn eventuelt særskilt avtalt for følgende typer skade:

- a) skade ved vanninntrengning under/etter avdekking av eksisterende bygningskonstruksjoner, f.eks. i forbindelse med påbyggingsarbeider, takteking eller skifte av takbelegg
- b) Skade utløst av setninger som følge av grunnarbeider utført om vinteren.
- c) skade som skyldes at det er benyttet åpen ild, oppvarming, sveise-, skjære-, lodde- og/eller slipeutstyr. (Ved slike arbeider gjelder forøvrig særskilte sikkerhetsforskrifter, se pkt. E.7.2 "Varme arbeider - Sikkerhetsforskrift")

- d) Skade ved brudd på vann- eller kloakkledning, eller for tingskade ved oversvømmelse eller tilbakeslag gjennom kloakk- eller overvannsledning.

E.10 Sikredes plikter ved skadetilfelle

Skade som kan ventes å føre til erstatningskrav, skal meldes selskapet uten ugrunnet opphold.

Når erstatningskrav er reist mot sikrede eller selskapet, plikter sikrede

- omgående å gi selskapet alle opplysninger av betydning for sakens behandling
- på egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger som selskapet finner nødvendig, samt å møte ved forhandlinger eller rettergang.

Hvis sikrede uten selskapets samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for selskapet.

E.11 Behandling av erstatningskrav

E.11.1 Når et erstatningskrav som omfattes av forsikringen overstiger den avtalte egenandel, tilligger det selskapet å

- utrede om erstatningsansvar foreligger
- forhandle med kravstilleren
- om nødvendig prosedere saken for domstolene.

E.11.2 Selskapet betaler sine egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet. Eventuelle omkostninger til ekstern advokat og annen sakkyndig bistand valgt eller godkjent av selskapet, betales av selskapet i den utstrekning summen av omkostningene og eventuelle erstatningsutbetalinger overstiger egenandelen (se dog pkt. E.8.3 ved skade utenfor de nordiske land).

Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes av forsikringen og dels faller utenfor, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken.

Er selskapet villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, svares det ikke for omkostninger som senere påløper.

E.11.3 Selskapet betaler den del av erstatningen som overstiger egenandelen. Selskapet har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

E.12 Regress

Har sikrede oversittet 1-årsfristen for å gi melding om forsikringstilfellet til selskapet (jf. FAL § 8-5, 1. ledd), har selskapet rett til regress mot sikrede i de tilfellene hvor selskapet har utbetalt erstatning direkte til skadelidte.

F KRIMINALITETSFORSIKRING

F.1 HVEM kriminalitetsforsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset (sikrede).

Forsikringen gjelder også for selskaper som sikrede overtar eller etablerer i løpet av forsikringstiden forutsatt at den virksomheten som slikt selskap driver er omfattet av den virksomhetsbeskrivelsen som fremgår av forsikringsbeviset.

F.2 HVOR kriminalitetsforsikringen gjelder

Hvis ikke annet er avtalt, gjelder forsikringen for handlinger som er utført for den virksomhet sikrede driver i Norge.

F.3 NÅR kriminalitetsforsikringen gjelder

F.3.1 Forsikringen omfatter bare tap som konstateres i forsikringstiden. Tapet anses konstatert på det tidspunkt sikrede har rimelig grunn til mistanke om at en straffbar handling er begått.

Den tapsbringende handling må være foretatt i forsikringstiden eller innenfor et tidsrom angitt i forsikringsbeviset.

F.3.2 Det regnes som ett forsikringstilfelle når tap er forårsaket ved at

- a) flere personer i samarbeid har utført handlingen, eller
- b) samme person har utført flere handlinger.

Dette gjelder også om handlingene er utført i forskjellige forsikringsår og omfatter flere straffbare forhold.

F.4 HVA kriminalitetsforsikringen omfatter

F.4.1 Straffbare handlinger utført av ansatte

Forsikringen omfatter direkte økonomisk tap, jf. pkt. F.4.2, som sikrede påføres ved at ansatte, lønnet direkte av sikrede, beviselig har gjort seg skyldig i - en handling som er straffbar etter Almindelig borgerlig Straffelov (straffeloven) av 22. mai 1902 nr. 10

- forutsatt at vedkommende har handlet i den hensikt å skaffe seg selv eller andre enn sikrede en uberettiget direkte økonomisk vinning utover forfremmelse, lønnstillegg, bonus e.l.

Tapet dekkes selv om gjerningsmannen var sinnssyk eller bevisstløs i gjerningsøyeblikket, jf. Almindelig borgerlig straffelov (straffeloven) av 22. mai 1902 nr.10, § 44.

F.4.2 Direkte økonomisk tap

Med direkte økonomisk tap forstås kronebeløpet/verdien som er fravendt sikrede ved handling som er omfattet av forsikringen. Forsikringen omfatter ikke fysiske skader på ting eller personer, eller økonomiske følgeskader av slike skader. Forsikringen omfatter heller ikke indirekte økonomisk tap eller konsekvenstap, herunder tapt inntekt, tapt fortjeneste etc.

Rentetap frem til 2 måneder etter at forholdet er meldt Forsikringsselskapet, inflasjonstap, disponeringstap og lignende tap sikrede lider ved ikke å ha kunnet disponere beløp/verdier er ikke dekket.

Gjelder tapet gjenstander, fastsettes verditapet til hva det vil koste å anskaffe tilsvarende - eller i det vesentlige tilsvarende - gjenstand da tapet ble konstatert.

Det skal gjøres fradrag for den vinning/fortjeneste sikrede eventuelt har hatt i sammenheng med den begåtte handling.

F.5 HVA kriminalitetsforsikringen IKKE omfatter

Forsikringen omfatter ikke tap som sikrede er påført

- F.5.1** ved handlinger i forsikringstiden som har tjent til å dekke tap påført sikrede ved handlinger foretatt før forsikringen trådte i kraft.
- F.5.2** ved handlinger utført av eller i samarbeid/forståelse med eier/eiere eller dennes/deres familie, som hver for seg eller samlet har mer enn 50 % av aksjene og/eller har bestemmende innflytelse i sikredes virksomhet. Til familie regnes sikredes foreldre, barn, søsken og deres ektefeller, samt sikredes ektefelle eller samboer. Med samboer menes person som sikrede lever sammen med i ekteskapslignende forhold som har vedvart de siste 2 år.

F.6 SIKKERHETSFORSKRIFTER

Sikrede plikter å overholde sikkerhetsforskriftene nevnt under pkt F.6.2 og F.6.3.

F.6.1 Følger av ikke å overholde sikkerhetsforskrifter

Hvis brudd på sikkerhetsforskrifter fører til skade eller større erstatningsansvar enn sikrede ellers ville hatt, og sikrede har utvist forsømmelighet med å overholde dem eller med å påse at de ble overholdt, kan utbetalingen under forsikringen bli redusert eller falle bort, jf. FAL § 4-8.

F.6.2 Regnskapsførsel og internkontroll - Sikkerhetsforskrift

Sikrede skal ha retningslinjer som sikrer at sikredes regnskapsførsel er i overensstemmelse med god regnskapsskikk. Retningslinjene skal i tillegg fastsette rutiner for en forsvarlig internkontroll, herunder hvor ofte kontroll skal foretas. Retningslinjene skal fremlegges for selskapet på forlangende.

F.6.3 Tilgangskontroll og autorisasjon - Sikkerhetsforskrift

Virksomheten skal ha etablert tilgangskontrollsystem som sikrer krav til autentisering (verifisering av IT-brukere ved pålogging til datasystemer) og autorisasjon. Tilgangskontrollsystemet skal være etablert på alle IT-plattformer vesentlige for virksomheten.

F.7 Forsikringssum

Erstatningen er begrenset til 30 % av forsikringssummen for maskiner, inventar, løstøre og varer, maks kr 1 50 000 og angir selskapets samlede utbetalingsplikt både for hvert forsikringstilfelle og i løpet av ett og samme forsikringsår.

F.8 Egenandel

Hvis ikke annet er avtalt, er sikredes egenandel kr 10.000 for hvert forsikringstilfelle.

Egenandel beregnes av enhver utbetaling under forsikringen, også av utgifter til ekstern sakkyndig.

F.9 IDENTIFIKASJON

Med "sikrede" i disse vilkår menes foruten virksomhetens øverste ledelse også personer som utfører arbeid av ledende art eller av andre som har særlig selvstendig stilling innen virksomheten.

F.10 Sikredes plikter ved forsikringstilfelle

Er forsikringstilfellet inntruffet, skal sikrede uten ugrunnet opphold melde fra til selskapet.

Når sikrede vil gjøre krav gjeldende mot selskapet i henhold til forsikringen, skal sikrede omkostningsfritt for selskapet

- a) omgående gi selskapet alle opplysninger av betydning for sakens behandling.
- b) fremlegge nødvendig dokumentasjon av tapet.
- c) omgående melde det forhold forsikringstilfellet omfatter til påtalemyndigheten og fremsette nødvendig påtalebegjæring, samt begjære erstatningskravet overfor den skyldige pådømt i straffesaken. I særskilte tilfelle kan anmeldelse unnlates etter avtale med selskapet.
- d) foreta den nødvendige pågang (inkludert sivil arrest) overfor den skyldige for å få denne til å gjøre opp tapet, inntil selskapet eventuelt har dekket tapet og selv kan foreta den nødvendige pågang (jf. pkt. 10.c). Forsikringen omfatter likevel direkte utlegg i forbindelse med slik pågang.

F.11 Eksterne sakkyndige

Etter avtale med selskapet kan det engasjeres ekstern sakkyndig bistand til å kartlegge hendelsesforløp og tapets størrelse. Dette reduserer ikke sikredes plikter etter pkt F.10.

F.12 Utbetaling av erstatning og oppgjør fra den skyldige

- F.12.1** Erstatningen utbetales så snart selskapet har hatt rimelig tid til å klarlegge forsikringstilfellet og beregne erstatningen.

Utbetaling skal ikke utsettes i påvente av offentlig behandling av en eventuell straffesak mot den skyldige med mindre dette er nødvendig for å fastslå om tapet er omfattet av forsikringen eller for å beregne erstatningen.

Er det på et tidligere tidspunkt på det rene at selskapet skal betale i hvert fall en del, utbetales likevel et tilsvarende forskudd.

- F.12.2** Det skal gjøres fradrag for beløp sikrede kan motregne overfor den skyldige.

- F.12.3** Foretas det oppgjør under forsikringen, trer selskapet, så langt oppgjøret rekker, inn i sikredes erstatningskrav overfor den skyldige.

Kommer det inn midler fra den skyldige går disse til dekning av selskapets erstatningsutbetalinger foran dekning av sikredes egenandel.

G SÆRVILKÅR - SIKRING MOT TYVERI OG HÆRVERK

Reglene gjelder når lokalene er ubemannede/tomme for mennesker.

Eier av virksomheten, eller den som opptrer på eiers vegne, må påse at det ikke er mennesker i lokalene når dørene låses.

Når lokalene er bemannet, må rømningsveier kunne åpnes innenfra i overensstemmelse med brannforskriftenes bestemmelser.

For B-klassifisering av virksomheten, se Virksomhetsregister, FG-121.

Reglene omfatter sikring av dører, porter, luker, vinduer og andre åpninger direkte inn til lokaler som omfattes av forsikringen. Åpninger som ikke kan sikres med dører, porter eller luker skal være sikret med FG-godkjent gitter eller tilsvarende.

Der låsenhet og innbruddsalarm er nevnt i dette dokumentet, skal slikt utstyr være FG-godkjent. Gitter skal være FG-godkjent eller oppfylle kravene i kapittel Sikringsutstyr.

Lokalene skal omsluttet av tette vegger, tak og gulv av solid kvalitet. For anbefaling av materiale til gulv, vegg og tak henvises det til dokumentet bygningskonstruksjoner – vurdering og anbefalinger, FG-320.

For bruk av elektronisk låsesystem (adgangskontroll), se Krav til system og enkeltkomponenter for elektronisk avlåsning i beskyttelsesklassene B1, B2 og B3 i FG-240.

For FG-regler til automatiske innbrudds- og overfallalarmsystem, se FG-200.

Veiledning for gjennomføring av reglene finnes i Håndbok i innbruddssikring, FG-111.

G.1 Sikkerhetsforskrifter Beskyttelsesklasse B1

G.1.1 Dører, porter og luker

- 1 skal være låst med minst 1 stykk låsenhet.
- 2 kan ha låsenhet med innvendig knappvrider dersom:
 - glass med underkant lavere enn 4 meter over terreng, konstruksjon eller gjenstand som gir adgang til knappvrideren, er sikret med gitter eller er FG-godkjent minimum klasse P4A.eller
 - underkant av glass ligger høyere enn 4 meter over terreng, konstruksjon eller gjenstand som gir adgang til knappvrideren.
- 3 som er to-fløyede:
 - skal være låst med låsenhet som holder dørbladene sammen
 - passivt dørblad skal sikres oppe og nede med skåter av stål
 - utenpåliggende skåter skal låses
 - sluttstykke skal ha forsterkerbeslag med gjennomgående bolter
- 4 som er skyvbare, skal være låst til karm eller annen fast bygningskonstruksjon med låsenhet.
- 5 skal være sikret slik at de ikke kan åpnes ved demontering av hengslene fra utsiden.

G.1.2 Vinduer og glass inkludert glass i dører

- 1 Vinduer skal være lukket og haspet, eller låst.
- 2 Glass med underkant lavere enn 4 meter over terreng, konstruksjon eller gjenstand som gir adgang/innklatringsmulighet, skal være festet slik at glasset ikke kan fjernes fra utsiden med lett håndverktøy.

G.2 Sikkerhetsforskrifter Beskyttelsesklasse B2

Utover B1-krav gjelder følgende:

G.2.1 Dører, porter og luker

- 1 skal være låst med minst 2 stykk låsenheter hvorav en kan ha innvendig knappvrider.
- 2 skal minst ha samme styrke og stivhet som en 35 mm kompakt tredør.
- 3 som er utadslående, skal være sikret med minst to bakkantbeslag, eller annen sikring med tilsvarende styrke og funksjon.
- 4 som har trekarm, skal alltid være sikret med minst to bakkantbeslag.

G.2.2 Vinduer og glass inkludert glass i dører

- 1 Glass med underkant lavere enn 4 meter over terreng, konstruksjon eller gjenstand som gir adgang/innklatringsmulighet, skal være sikret med gitter eller være FG-godkjent minimum klasse P4A.
- 2 Dersom lokalene er sikret med FG-godkjent innbruddsalarm minimum Grad 3 med

skallsikring, kan utstillingsvinduer mot offentlig sted være usikret. Den samlede verdi av varer nærmere enn 1,5 m fra usikrede glassflater skal ikke overstige NOK 10 000.

3 **Sonesikring**

Kravene til sikring kan begrenses til å omfatte de tyveriattractive varene etter avtale med forsikringsselskapet. Virksomheten for øvrig kan da være beskyttet etter beskyttelsesklasse B1.

Begge områder skal være sikret med innbruddsalarm minimum Grad 3.

G.3 Sikkerhetsforskrifter Beskyttelsesklasse B3

Utover B1-krav gjelder følgende:

G.3.1 Dører, porter og luker

- 1 skal være låst med minst 2 stykk låsenheter
- 2 skal være FG-godkjent i henhold til EN 1627 minimum klasse 3.

G.3.2 Vinduer og glass inkludert glass i dører

- 1 Glass skal være sikret med gitter eller være FG-godkjent minimum klasse P6B.

G.4 Sikringsutstyr

G.4.1 Låsenheter

- skal være FG-godkjent
- skal bestå av låskasse/tilholder, sylinder, sylinderbeslag og sluttstykke, eller være hengelås med tilhørende beslag
- skal være montert etter fabrikantens anvisninger

G.4.2 Innfesting av glass

skal være sikret spesielt mot demontering iht. Glass og Fasadeforeningens retningslinjer.

G.4.3 Fast gitter

- skal være typegodkjent av FG eller være laget av:
stål med minst 8 mm diameter eller av stål med tilsvarende tverrsnitt med minst 5 mm tykkelse og kan ha maskestørrelse inntil 10 x 50 cm,
eller
stål med minst 5 mm diameter eller av stål med tilsvarende tverrsnitt med minst 4 mm tykkelse og kan ha maskestørrelse inntil 3 x 7 cm.
- skal ha festeordninger som minst tilsvarer gitterets styrke. Gitteret skal festes med minimum 6 mm gjennomgående bolter. Avstand mellom boltene skal maksimalt være 40 cm. Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden
- som ikke er fastmontert, skal være sikret og låst med FG-godkjente låsenheter i henhold til B-krav for dør

Er gitteret montert på hengslet eller skyvbar vindusramme, skal rammen være sikret og låst med FG-godkjent låsenhet som krevd for dør.

G.4.4 Rullesjalusi, rulle-, sakse- og skyvegitter

- skal være typegodkjent av FG
- skal være låst med FG-godkjent låsenhet som krevd for dør
- skal festes til fast karm eller bygningskonstruksjon i henhold til fabrikantens anvisninger og skal ikke kunne demonteres fra utsiden eller i lukket stilling
- med bredde over 3 meter skal være låst med to FG-godkjente låsenheter som krevd for dør, en på hver side
- Rullegitter, saksegitter og skyvegitter skal i lukket stilling være festet til fast karm eller bygningskonstruksjon og sikre hele åpningen. Det skal ikke være mulig å klatre over gitteret i lukket stilling

G.4.5 Bakkantbeslag

skal være slik utformet at det gir døren samme styrke mot oppbryting på hengselsiden (bakkant) som på låssiden.

G.5 Automatisk brannalarmanlegg

Som en del av forsikringsavtalen har selskapet gitt følgende sikkerhetsforskrifter for å forebygge eller begrense skader:

1. Brannalarmanlegget må være utført og godkjent i overensstemmelse med FGs gjeldende "Regler for automatisk brannalarmanlegg" og må utløse innsats fra et godkjent brannvesen innen nærmere fastsatt tidsrom/avstand. FG – ferdigattest for anlegget skal foreligge.

For å oppnå maksimal rabatt kreves et anlegg som er utført og godkjent i overensstemmelse med forsikringsselskapenes bestemmelser (FG-regelverk) og som er underlagt selskapenes offisielle kontrollopplegg (NBF-kontroll).

For anlegg som er utført i henhold til de offentlige bestemmelser og hvor forsikringstaker kan fremlegge tilfredsstillende dokumentasjon og kontrollprosedyrer, kan det gis en redusert rabatt.

Alle utgifter til besiktigelse/kontroll bæres av forsikringstakeren.

2. Alarmanlegget skal alltid holdes i full driftssikker stand og være vel vedlikeholdt. Påbudte planer, instruksjer, journal etc. skal alltid være på plass.
3. Forsikringstakeren skal oppnevne en kyndig og pålitelig person som er ansvarlig for at de gitte bestemmelser om drift og vedlikehold blir overholdt, og en stedfortreder for ham.

Den ansvarshavende skal påse at:

- a) detektorene ikke overmales. De skal holdes fri for støv og andre forurensninger og ved rengjøring ikke utsettes for vann.
- b) det ikke oppsettes permanente eller tilfeldige anordninger som kan hindre eller minske en detektors effektivitet.

- c) fastsatte prøve- eller kontrollprosedyrer vedrørende anlegget eller dets enkelte deler følges nøyaktig.
- d) journalen føres nøyaktig med tidspunkt for, samt omfang og resultat av prøver og kontroller. Videre skal driftsstyrrelser og falske alarmer med tidspunkt, varighet og årsak, samt opplysning om hvem som har utbedret feilene, føres i denne journal. Alle notater skal signeres. Selskapet og godkjent kontrollør skal ha adgang til å kontrollere journalen.
- e) ingen forandring, ominnredning eller utvidelse foretas i de beskyttede bygninger uten at alarmanleggets effektivitet opprettholdes. Forandringer av anlegget må planlegges og utføres i overensstemmelse med FG-reglene.
- f) hvor service på anlegget ikke er garantert innen 12 timer, skal det materiell som er nødvendig for anleggets driftssikkerhet alltid være tilstede i reserve.
- g) følgende bestemmelser overholdes hvis alarmanlegget eller deler av det er ute av funksjon:
 - Før anlegget settes ut av virksomhet må selskapets samtykke innhentes.
 - Arbeidet må utføres slik at avbrytelsen blir så kortvarig og så lite omfattende som mulig. Om mulig må anlegget ikke settes ut av virksomhet om natten.
 - Før anlegget settes ut av virksomhet, skal det kontrolleres at brannslukkingsutstyr er på plass og klar til bruk. Det kan stilles krav om vakthold og vaktrunder.

G.6 Automatisk vannsprinkleranlegg

Som en del av forsikringsavtalen har selskapet gitt følgende sikkerhetsforskrift for å forebygge eller begrense skader:

Ansvarsbegrensninger ved endring av risiko Sikringstiltak nevnt nedenfor skal være gjennomført og holdt vedlike. Dersom det har skjedd en endring som betinger høyere premie, kan erstatningen bli forholdsmessig satt ned.

Selskapet har godkjent sprinkleranlegget som rabattgivende under forutsetning av at punktene nedenfor er overholdt.

1. Sprinkleranlegget må være utført og godkjent i overensstemmelse med forsikringsselskapenes bestemmelser (FG-regelverket), og være underlagt FG- godkjent kontrollopplegg. Andre standarder eller godkjente sprinklerregelverk kan aksepteres etter avtale mellom selskapet og forsikringstaker.

Alle utgifter til besiktigelse bæres av anleggseier/forsikringstaker.

FG-regelverket gjelder i sin helhet, men nedenfor er det gjengitt enkelte utvalgte punkter:

2. Anleggseier plikter å sørge for at:

- a. Sprinkleranlegget til enhver tid holder den standard som fremgår av kontrollrapport og som selskapet har godkjent.
 - b. Sprinkleranlegget er funksjonsdyktig til enhver tid.
 - c. Anlegget blir vedlikeholdt og testet i hht. leverandørens instruks og FG-reglens bestemmelser.
 - d. Anlegget blir kontrollert minst én gang årlig av FG-godkjent kontrollinstans, og at kontrollrapport sendes til selskapet.
3. Anleggseier skal utpeke en ansvarlig person og en stedfortreder, som etter nødvendig opplæring av det godkjente sprinklerfirmaet, skal sikre at anlegget forblir funksjonsdyktig.
4. Vedlikeholdsarbeid, forandringer eller reparasjoner i sprinklersystemet, som medfører at anlegget helt eller delvis settes ut av drift, skal utføres så raskt som mulig for å redusere utkoblingstiden til et minimum. Når et anlegg settes ut av drift skal eieren blant annet sørge for:
- a. at brannvesenet underrettes dersom sprinkleranlegget har alarmoverføring til brannvesenet.
 - b. å påse at ansvarlig personale gjennomgår de angjeldende områder, og kontrollere at røyking og bruk av åpen ild forbys.
 - c. at når en installasjon forblir utkoblet ut over normal arbeidstid, skal alle branndører og tilsvarende åpninger være lukket.
 - d. at annet brannslukkeutstyr er tilgjengelig sammen med trenet personell til bruk av dette.
 - e. at enhver pumpe som er ute av drift, skal isoleres ved hjelp av avstengeventiler.

(FG =Forsikringsgodkjent) (FG-regelverket = Felleseuropesisk regelverk for planlegging og installasjon av Sprinklersystemer

G.7. Godkjent automatisk innbruddsalarmanlegg.

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de sikkerhetsforskrifter som er nevnt nedenfor overholdes.

1. Anlegget må være utført og godkjent i overensstemmelse med FGs gjeldende "Regler for automatisk innbruddanlegg" Ferdigattest i samsvar med regelverket skal foreligge.
2. Det skal være opprettet servicekontrakt mellom forsikringstakeren og innbruddsalarmanleggfirmatet.. Alarmanlegget skal hvert år kontrollbesiktiges av innbruddsalarmanleggfirmatet. Utgifter til dette bæres av forsikringstakeren.
3. Forsikringstakeren skal oppnevne en kyndig og pålitelig person som er ansvarlig for at de gitte bestemmelser om drift og vedlikehold blir overholdt, eller være ansvarshavende selv.

Den ansvarshavende skal:

- A Føre kontrolljournal og sørge for at denne til enhver tid er ajourført.

- B Utføre egenkontroll med korte intervaller for å sikre at de viktigste delene i innbruddsalarmanlegget virker til enhver tid.
 - C Prøve alarmorganer, optiske signaler og alarmoverføring minst hver måned.
 - D Påse at gjenstander, varer o.l. ikke blir plassert slik at en detektors effektivitet svekkes.
4. Ingen bygningsmessig forandring, ominnredning eller utvidelse må foretas uten at alarmanleggets effektivitet opprettholdes. Forandringer av anlegget må utføres i overensstemmelse med "Regler for automatiske tyverialarmanlegg".
5. Hvis alarmanlegget helt eller delvis utkoples utover normale perioder skal:
- A Forsikringstakeren sørge for en annen overvåking der hvor anlegget er utkoplet.
 - B Underrette forsikringsselskapet når utkoplingen overstiger 72 timer.
6. Forsikringstakeren skal informere eget personell og eventuelt leieboere om at det er installert automatisk innbruddsalarmanlegg.

G.8. Sikkerhetsforskrift for innhold i låst verdiskap/hvelv, nattsafe og minibank.

Verdioppbevaringsenheten skal tilfredsstillende krav fastsatt i norsk standard 5081, 5088 eller 5089, INSTA 610, NS-EN1143-1 eller tilsvarende svensk, finsk eller dansk standard, og være forsikringsgodkjent (FG). Forsikringen omfatter tap eller skade på innhold i oppbevaringsenhet som angitt i forsikringsbeviset.

Nøkler/koder skal oppbevares utenfor forsikringsstedet eller i låst verdiskap med minst samme klassifikasjon eller ved at betrodd person (jf. D.5.1) bærer den på seg.

For nattsafe og minibank svarer selskapet også for hærværksskade på oppbevaringsenhet med innhold selv om hærværket ikke er gjort i den hensikt å begå innbrudd. Erstatningen er begrenset til forsikringssummen for innhold. Egenandelen er kr 6000.

H SÆRVILKÅR - TILLEGGSDEKNINGER

Der det i forsikringsbeviset er angitt at tilleggsdekninger er inkludert i forsikringen gjelder tilhørende særvilkår i dette kapittel i tillegg til de øvrige vilkårene.

H.1 Ansattes klær og effekter i garderobeskap

1. Forsikringen omfatter ansattes klær og effekter. Penger, bankbøker og verdipapirer er unntatt fra forsikringen. Selskapet svarer for skade ved tyveri fra låst garderobeskap på forsikringsstedet med forsikringssum kr. 5 000 pr. skap.
2. I erstatningsoppgjøret for hver sikret fratrekkes en egenandel på kr 2.000.

3. Sikkerhetsforskrift
Garderobeskap skal holdes låst, og nøkkel skal oppbevares utenfor det rom hvor garderobeskapet befinner seg.

H.2 Ekstraavgifter ved datamaskinavbrudd

1. Hvilke skader som dekkes

- 1.1 Selskapet svarer for ekstraavgifter som følge av erstatningsmessig fysisk skade nevnt under Særvilkår H.3, EDB datamaskinforsikring. Sikkerhetsforskriftene, samtlige ansvarsbegrensninger og unntak nevnt i dette vilkår gjelder også her. Selskapet svarer dessuten ikke for ekstraavgifter forbundet med at tingen har vært utsatt for unormale driftstemperaturer ved utilstrekkelig eller feilkonstruert klimaanlegg, feilplassering eller uhensiktsmessig lagring, samt langvarig innvikning av gass, støv eller rystelser.

- 1.2 Fellesbegrensninger
Selskapet svarer bare for ekstraavgifter som følge av skader som inntreffer i den tid Selskapets ansvar løper etter forsikringsavtalen og FAL.

2. Hva som er forsikret

Ekstraavgifter i ansvarstiden - når disse er en følge av skade, jf pkt. 1, på fullt driftsferdige og prøvede ting nevnt i forsikringsbeviset, med tilhørende signal/ elektriske kabelforbindelser mellom disse innen samme bygning, inntruffet på forsikringsstedet i forsikringstiden.

Ekstraavgifter i ansvarstiden, dersom adkomsten eller bruken av forsikringsstedet er fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av midlertidige skadeforebyggende tiltak, redningstiltak eller selve skaden. Dette gjelder hvis skaden direkte truer eller er utløst, selv om sikredes eiendom ikke direkte er berørt.

Ekstraavgifter som følge av naturskade erstattes fullt ut dersom underforsikring ikke foreligger - dog begrenset til kr 10 millioner pr. forsikringssted.

Unntatt er ekstraavgifter på grunn av at bruken av forsikringsstedet blir fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av forhold nevnt i punkt A.1.5.2. .

Den avtalte ansvarstid, angitt i forsikringsbeviset, begynner på det tidspunkt skaden hindrer driften, men ikke senere enn 12 måneder fra skadedagen.

Medfører streik, lockout eller annen form for force majeure at utbedring eller gjenanskaffelse hindres, forskyves ansvarstiden tilsvarende i inntil 12 måneder fra skadedagen.

Unntatt er ekstraavgifter ved:

Rekonstruksjon av datafiler, dataprogrammer o.l.

Reparasjon av skadede ting på overtid og ved helligdagsarbeid, ved forsendelse av skadede ting som il-, ekspress- eller flyfrakt, samt annen lignende forsering.

3. Erstatningsberegning

3.1 Beregning av ekstrautgifter

3.1.1 Forsikringen skal bare gi erstatning etter bestemmelsene i forsikringsavtalen for det tap som virkelig er lidt.

Tapet fastsettes snarest mulig etter utløpet av ansvarstiden eller tidligere hvis partene blir enige om det.

Sikrede plikter å medvirke til at driften i ansvarstiden blir så god som mulig, f.eks. ved utbedring, gjenanskaffelse, overflytting til annet lokale, midlertidig omlegging eller innstilling av driften. Gir Selskapet bestemte anvisninger må disse følges.

3.1.2 Tapet settes til nødvendige, dokumenterte ekstrautgifter sikrede er blitt påført for å kunne fortsette driften i ansvarstiden.

I tapsberegningen tas ikke med

a) tingskader.

b) nedgang i omsetning.

c) økede finanskostnader eller økede avskrivninger som ikke skyldes skaden.

d) økede kapitalkostnader på grunn av investering ut over erstatning for ting.

e) dagbøter, mulkt og annet erstatningsansvar

I tapsberegningen tas heller ikke med ekstrautgifter som er en følge av at gjenopptagelse av driften hindres eller sinkes på grunn av:

f) forbedringer, utvidelser eller andre endringer

g) ufullstendig tingforsikring

h) manglende finansiering

Det skal også gjøres fradrag for inntekter i ansvarstiden, herunder renteinntekter som skyldes skaden.

3.2 Erstatningsberegning

Før fradrag av egenandel settes erstatningen til det samlede tap i henhold til pkt 3.1, men ikke høyere enn forsikringssummen.

3.2.1 Egenandel

I erstatningsoppgjøret fratrekkes en egenandel på kr 20.000 dersom ikke annet fremgår av forsikringsbeviset. Denne egenandel trekkes i tillegg til egenandel for eventuell tingskadeerstatning.

3.3 Skjønn

Spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller selskapet krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår får i så fall anvendelse.

4. Andre bestemmelser

4.1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset.

4.2 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder på sted som er nevnt i forsikringsbeviset

4.3 Ansvarstid

Hvis ikke annet er angitt i forsikringsbeviset er ansvarstiden 12 måneder.

4.4 Forsikringssum

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstaker (førsterisiko).

4.5 Diverse bestemmelser ved skade

FAL § 6-1 er fraveket. I stedet gjelder bestemmelsene nedenfor.

4.5.1 Skade skal meldes til Selskapet uten ugrunnet opphold. Selskapet kan kreve at skademeldingen skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer) eller foretaksnummer. Følgende skader skal meldes til politiet: Brann, tyveri, hæverk og ran. Selskapet kan kreve at også andre skader meldes til politiet.

4.5.2 Skade som inntreffer senere enn 8 timer etter at en tidligere skade er utbedret og anlegget prøvekjørt, betraktes som en ny skade.

4.6 Ansvarsbegrensninger - identifikasjon, endring av risiko og sikkerhetsforskrifter

4.6.1 Ansvarsbegrensninger som følge av handlinger og unnlater fra personer som sikrede har delegert ansvar til eller fra personer som ansvaret er videredelegert til (identifikasjonsregler)

1. Dersom sikredes rett til erstatning bortfaller som følge av sikredes handlinger eller unnlater, gjelder dette også ved tilsvarende handlinger eller unnlater gjort av ansatt som har det overordnede ansvar for den del av virksomheten hvor forsømmelsen er gjort.

2. Den som ved handling eller unnlater forsømmer å overholde eller påse at sikkerhetsforskriftene blir overholdt, kan helt eller delvis miste retten til erstatning. Retten bortfaller også om forsømmelsen er gjort av andre personer som utfører arbeid av ledende art og av andre som har en særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt arbeidsledere, herunder formenn o.l.

Ved forsømmelse av å overholde sikkerhetsforskriften som gjelder tyveri og hæverk, kan rett til erstatning også bortfalle ved forsømmelse gjort av enhver som er betrodd nøkler eller har ansvaret for låsing der tingen befinner seg. Dette gjelder også dersom den som den sikrede har betrodd nøkler eller ansvar for låsing til, delegerer dette videre til andre personer.

4.6.2 Ansvarsbegrensninger ved endring av risiko

Sikringstiltak nevnt i forsikringsbeviset skal være gjennomført og holdt ved like. Dersom det har skjedd en endring i sikringstiltakene som betinger høyere premie, kan erstatningen bli forholdsmessig satt ned. Tilsvarende kan erstatningen bli satt forholdsmessig ned dersom virksomheten endres slik at den nye virksomheten betinger høyere premie.

4.6.3 Ansvarsbegrensninger ved brudd på sikkerhetsforskrifter

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid overholdes. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan retten til erstatning helt eller delvis falle bort.

H.3 EDB - Datamaskinforsikring

1. Hvilke skader som dekkes

1.1 Selskapet svarer for plutselig og uforutsett skade som rammer ting.

1.2 Unntatt er:

1.2.1 Skader nevnt under vilkårets punkt 1 og forhold nevnt i punkt A.1.5.2.

1.2.2 Skade som skyldes prøving og testing av tingen før overtagelse fra leverandør.

1.2.3 Skade som leverandør, reparatør eller andre er pliktig til å erstatte i henhold til gjeldende rett, kontrakt, garanti eller annen avtale.
Når den sikrede er produsent eller forhandler av den forsikrede ting, svarer Selskapet ikke for skader som omfattes av den alminnelige garanti for vedkommende bransje.

1.2.4 Utgifter til utbedring av funksjonssvikt som følge av programfeil og/eller systemfeil.

1.2.5 Logisk skade på harddisk - i de tilfeller hvor denne kan reformateres og benyttes videre.

1.3 Hvilke sikkerhetsforskrifter som gjelder

1.3.1 Drift og vedlikehold

De forsikrede ting skal holdes i god driftsmessig stand. Sikrede skal påse at offentlige forskrifter og leverandørens eller andres forskrifter for bruk og vedlikehold av tingen overholdes.

1.3.2 Sikring av elektronisk utstyr

Utstyret skal på 230V-400V-, signal- og telesiden være beskyttet mot overspenning, nettstøy samt mot variasjon/brudd i nettspenningen.

Utførelse:

På 230V-400V-siden skal det være installert - grovvern i sikringstavle for utstyret og eksternt vern ved den enkelte utstyrsenhet. Hovedmaskiner og servere inklusive enhet for sikkerhetskopiering skal sikres med avbruddsfri strømforsyning (UPS) med tilstrekkelig batterikapasitet til kontrollert nedkopling. Nedkopling av slikt utstyr skal foregå automatisk. På signal- og telesiden skal det være installert vern på tele- og signalkabler ved den enkelte utstyrsenhet.

Jording skal utføres etter leverandørens anvisning og i samsvar med Produkt- og Elektrisitetstilsynet på 230V-400V-, signal- og telesiden.

Utstyret skal på 230V-400V-, signal- og telesiden være beskyttet mot overspenning, nettstøy samt mot variasjon/brudd i nettspenningen.

1.3.3 Sikring av dataregistre og programmer

Programvare:

Aktuelle operativsystemer og applikasjoner skal forefinnes i minst 2 eksemplarer, original og sikkerhetskopi. Disse skal oppbevares på adskilte datamedier og være maskinelt lesbare. Sikkerhetskopi av programvare skal oppdateres for hver programversjon.

Data:

Data lagret på datamedie skal forefinnes i 3 generasjoner. Nødvendig underlag for rekonstruksjon av informasjon skal oppbevares. Sikkerhetskopi av data skal tas minst hver annen arbeidsdag. Logg for sikkerhetskopiering av programvare og data skal oppbevares for siste år. Loggen skal bekrefte at kopi er identisk med original.

Sikkerhetskopier skal oppbevares i annen bygning eller i låst dataskap. Skapet skal tilfredsstillere krav til brannsikkerhet i følge NT FIRE 017 - 120 Data. Nøkler/koder skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.

2. Hva som er forsikret

2.1 Forsikringen omfatter ting som er nevnt i forsikringsbeviset, herunder signal/elektriske kabler mellom disse innen samme bygning.

2.2 I tillegg til det som er nevnt i forsikringsbeviset omfatter forsikringen:

2.2.1 Utgifter til riving, rydding og bortkjøring av verdiløse rester av skadede ting med inntil 20 % av forsikringssummen, høyst kr 1 mill.

2.2.2 Nyanskaffelser på forsikringsstedet i avtaleperioden med inntil 5 % av samlet forsikringssum på forsikringsstedet.

Med nyanskaffelse forstås påkostning eller utskifting av forsikrede ting og/eller anskaffelse av nye ting med samme eller tilnærmet samme bruksområde som de allerede forsikrede ting. Verdøkningen skal meldes til Selskapet senest ved utløpet av avtaleperioden.

2.2.3 Påløpne ekstrautgifter på grunn av prisstigning etter skadedag, begrenset til 20 % av erstatningen for tingskaden.

2.2.4 Merknader som følge av reparasjon av skadde ting på overtid og ved helligdagsarbeid, ved forsendelse av skadde ting som il-, ekspress- eller flyfrakt, samt annen lignende forsering, med 20 % av forsikringssummen for de skadde ting, høyst kr 50 000.

2.2.5 Reinstallasjonskostnader for programvare/operativsystemer

Reinstallasjonskostnader for programvare/operativsystemer er dekket med 10 % av gjenanskaffelsesprisen for skadet/tapt datautstyr, høyst kr 50 000.

2.3 Uten særskilt avtale omfatter forsikringen ikke:

2.3.1 Databærere og utgifter til rekonstruksjon av datafiler, dataprogrammer o.l.

2.3.2 Strømforsyningsanlegg og signal/elektriske kabler utenfor den bygning de forsikrede ting er montert.

3.1 Egenandel

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov, før fradrag av egenandel.

I erstatningsoppgjøret for hver sikret trekkes egenandel kr 10 000 når annet ikke er bestemt eller særskilt avtalt.

H.4 Datamaskinavbrudd

1 Hvilke skader som dekkes

1.1 Selskapet svarer for avbruddstap som følge av erstatningsmessig fysisk skade nevnt under pkt 1 i vilkår H.3, EDB – Datamaskinforsikring. Sikkerhetsforskriftene, samtlige ansvarsbegrensninger og unntak nevnt i dette vilkåret gjelder også her. Selskapet svarer dessuten ikke for avbruddstap forbundet med at tingen har vært utsatt for unormale driftstemperaturer ved utilstrekkelig eller feilkonstruert klimaanlegg, feilplassering eller uhensiktsmessig lagring, samt langvarig innvirkning av gass, støv eller rystelser.

1.2 Fellesbegrensninger

Selskapet svarer bare for avbruddstap som følge av skader som inntreffer i den tid Selskapets ansvar løper etter forsikringsavtalen og FAL.

2 HVA SOM ER FORSIKRET

Avbruddstap i ansvarstiden - beregnet etter reglene i pkt. 3 - ved stans eller innskrenkning i driften på grunn av skade, jf pkt. A, på fullt driftsferdige og prøvede ting nevnt i forsikringsbeviset, med tilhørende signal/elektriske kabelforbindelser mellom disse innen samme bygning, inntruffet på forsikringsstedet i forsikringstiden.

Avbruddstap i ansvarstiden, dersom adkomsten eller bruken av forsikringsstedet er fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av midlertidige skadeforebyggende tiltak, redningstiltak eller selve skaden. Dette gjelder hvis skaden direkte truer eller er utløst, selv om sikredes eiendom ikke direkte er berørt.

Avbruddstap som følge av naturskade erstattes fullt ut dersom underforsikring ikke foreligger – dog begrenset til kr 10 millioner pr forsikringssted.

Unntatt er avbruddstap på grunn av at bruken av forsikringsstedet blir fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av forhold nevnt i punkt A.1.5.2.

Ansvarstid er 12 måneder med mindre noe annet er angitt i forsikringsbeviset. Ansvarstiden begynner på det tidspunkt skaden hindrer driften, men ikke senere enn 12 måneder fra skadedagen.

Medfører streik, lockout eller annen form for force majeure at utbedring eller gjenanskaffelse hindres, forskyves ansvarstiden tilsvarende i inntil 12 måneder fra skadedagen.

3. Erstatningsberegning

3.1 Beregning av avbruddstap

3.1.1 Forsikringen skal bare gi erstatning etter bestemmelsene i forsikringsavtalen for det tap som virkelig er lidt.

Tapet fastsettes snarest mulig etter utløpet av ansvarstiden eller tidligere hvis partene blir enige om det.

3.1.2 Avbruddstapet settes til forskjellen mellom det resultat av driften som ville ha vært oppnådd i ansvarstiden uten skade - og resultatet av driften i ansvarstiden etter skaden.

Disse resultater beregnes uten hensyn til inntekter og kostnader som ikke har noe med selve driften å gjøre, som f.eks. dannelselse eller oppløsning av reserver i beholdninger og varekontrakter, inntekts- og formuesskatter.

Sikrede plikter å medvirke til at driften i ansvarstiden blir så god som mulig, f.eks. ved utbedring, gjenanskaffelse, overflytting til annet lokale, midlertidig omlegging eller innstilling av driften. Gir Selskapet bestemte anvisninger må disse følges.

3.1.3 Ved beregning av det resultat av driften som ville ha vært oppnådd i ansvarstiden uten skade, skal virksomhetens resultat av driften i tilsvarende tidsrom før skaden - minimum ett år - legges til grunn (sammenligningstiden).

Resultatet i sammenligningstiden justeres hvis

- konjunkturer, salgsmuligheter, priser og produksjonsmetoder eller andre driftsforhold påviselig er annerledes i ansvarstiden enn i sammenligningstiden.
- driften i sammenligningstiden har vært helt eller delvis avbrutt.
- driften i ansvarstiden helt eller delvis ville ha vært avbrutt av annen årsak enn skaden.

3.1.4 Ved beregning av resultatet av driften i ansvarstiden etter skaden

- tas med de kostnader som er rettslig nødvendige eller forretningsmessig vel begrunnede for virksomhetens redusertedrift, og som ikke kan innspares - alt innen ansvarstiden. Herunder tas med lønn, ferielønn, sosiale trygder og andre tariff-festede ytelser til ansatte, bare i den utstrekning det er nødvendig å beholde dem under den fortsatte drift, og lønn m.v. i oppsigelsestiden, i henhold til paragraf 59 i Lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v., til øvrige ansatte som heller ikke kan beskjefliges på annen måte. Lønn m.v. utover det som er nevnt i foregående avsnitt, tas bare med hvis det er særskilt avtalt

- tas med ekstraordinære kostnader som pådras i den hensikt å begrense tapet, f.eks. utgifter til provisoriske tiltak, forseringsutgifter o.l. Er Selskapets samtykke ikke innhentet på forhånd, regnes slike kostnader bare med i den utstrekning de påviselig har minsket tapet. Medfører slike kostnader nytte utover ansvarstiden, tas bare med det beløp som forholdsvis faller på ansvarstiden.

- tas med inntekter i ansvarstiden, herunder renteinntekter som skyldes skaden.

- tas ikke med:

- a) tingskader.
- b) økede finanskostnader eller økede avskrivninger som ikke skyldes skaden
- c) økede kapitalkostnader på grunn av investering ut over erstatning for ting.
- d) dagbøter, mulker og annet erstatningsansvar.

- tas ikke med den del av avbruddstapet som er en følge av at gjenopptagelse av driften hindres eller sinkes på grunn av:

- e) andre forbedringer, utvidelser eller endringer enn slike som skyldes påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlig forskrift for utbedring av skaden. Selskapet svarer ikke for slikt tap ved påbud som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke var inntruffet.
- f) reguleringsvedtak truffet etter skaden.
- g) manglende arbeidskraft etter skaden.
- h) ufullstendig tingforsikring.
- i) manglende finansiering.

3.2 Erstatningsberegning og regler om underforsikring.

Det samlede avbruddstap i henhold til pkt. 3.1 erstattes innenfor forsikringssummens grense.

Er forsikringssummen lavere enn forsikringsinteressen, jf pkt. 6.1, erstattes en så stor del av avbruddstapet som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og forsikringsinteressen (underforsikring).

For forsikring tegnet på førsterisiko, erstattes avbruddsskaden, etter fradrag av egenandel og/eller karenstid, inntil oppgitte forsikringssummer.

3.3 Karenstid

Hvis ikke annet er angitt i forsikringsbeviset gjelder en karenstid på 48 timer. Denne egenandelen fratrekkes i tillegg til eventuell egenandel ved tingskade. Med karenstid forstås det avtalte tidsrom, regnet fra ansvarstidens begynnelse, i hvilket Selskapet ikke erstatter sikredes avbruddstap.

3.4 Skjønn

Spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap avgjøres ved skjønn hvis sikrede eller Selskapet krever det. Bestemmelsene om skjønn i Generelle vilkår får i så fall anvendelse.

4 Andre bestemmelser

4.1 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for den som er nevnt i forsikringsbeviset.

4.2 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder på sted som er nevnt i forsikringsbeviset.

4.3 Ansvarstid

Ansvarstiden velges av forsikringstaker og bør tilsvare den tid det tar å være tilbake i et marked etter en totalskade. Ansvarstiden er 12 måneder med mindre noe annet er notert i forsikringsbeviset.

4.4 Forsikringsinteresse

Forsikringsinteressen settes til differansen mellom forventede driftsinntekter og driftskostnader for

- ett år ved ansvarstid t.o.m. 12 måneder.
- ett år + halvparten av de neste 12 måneder ved ansvarstid 18 måneder.
- to år ved ansvarstid 24 måneder.

Ved beregning av forsikringsinteressen regnes driftsinntekter og driftskostnader (ekskl. merverdiavgift) fra ansvarstidens begynnelse og det er inntekter og kostnader i ansvarstiden slik de normalt ville vært uten skade, som skal legges til grunn.

4.4.1 Driftsinntekter

- Salgsinntekter av varer og tjenester.
- Spesielle offentlige særavgifter knyttet til produserte/solgte varer, fratrekkes.
- Spesielle offentlige tilskudd knyttet til produserte/solgte varer.
- Leieinntekter av fast eiendom, ikke forsikret på annen måte.
- Andre driftsinntekter av enhver art.

4.4.2 Driftskostnader - fratrekkes:

- Forbruk av innkjøpte varer til produksjon og videresalg, herunder hjelpestoffer, driftsmaterialer og emballasje.
- 50% av alle honorar-, lønns- og pensjonskostnader.
- Frakt og spedisjon vedrørende salget.
- Energi, brensel og vann vedrørende produksjonen, unntatt kontraktmessige minsteavgifter.

4.4.3 Differansen mellom driftsinntekter og driftskostnader justeres med beholdningsendring i lager av varer under tilvirkning og ferdig tilvirkede varer (gjelder bare egenproduserte varer).

Endringen regnes slik at beholdningen ved ansvarstidens

- begynnelse trekkes fra

- slutt legges til

For ferdige varer av egen produksjon legges netto salgspris, partiprisen, til grunn.

4.5 Diverse bestemmelser ved skade

FAL paragraf 6-1 er fraveket. I stedet gjelder bestemmelsene nedenfor.

4.5.1 Skademelding

Skade skal meldes til Selskapet uten ugrunnet opphold. Selskapet kan kreve at skademeldingen skal inneholde sikredes fødselsnummer (11 siffer) eller foretaksnummer. Følgende skader skal meldes til politiet: Brann, tyveri, hæververk og ran. Selskapet kan kreve at også andre skader meldes til politiet

4.6 Ansvarsbegrensninger - identifikasjon, endring av risiko og sikkerhetsforskrifter.

4.6.1 Ansvarsbegrensninger som følge av handlinger og unnlaterelser fra personer som sikrede har delegert ansvar til eller fra personer som ansvaret er videredelegert til (identifikasjonsregler)

1 Dersom sikredes rett til erstatning bortfaller som følge av sikredes handlinger eller unnlaterelser, gjelder dette også ved tilsvarende handlinger eller unnlaterelser gjort av ansatt som har det overordnede ansvar for den del av virksomheten hvor forsømmelsen er gjort.

2 Den som ved handling eller unnlaterelse forsømmer å overholde eller påse at sikkerhetsforskriftene blir overholdt, kan helt eller delvis miste retten til erstatning. Retten bortfaller også om forsømmelsen er gjort av andre personer som utfører arbeid av ledende art og av andre som har en særlig selvstendig stilling innen virksomheten, samt arbeidsledere, herunder formenn o.l.

Ved forsømmelse av å overholde sikkerhetsforskriften som gjelder tyveri og hæververk, kan rett til erstatning også bortfalle ved forsømmelse gjort av enhver som er betrodd nøkler eller har ansvaret for låsing der tingen befinner seg. Dette gjelder også dersom den som den sikrede har betrodd nøkler eller ansvar for låsing til, delegerer dette videre til andre personer.

4.6.2 Ansvarsbegrensninger ved endring av risiko

Sikringstiltak nevnt i forsikringsbeviset skal være gjennomført og holdt vedlike. Dersom det har skjedd en endring i sikringstiltakene som betinger høyere premie, kan erstatningen bli forholdsmessig satt ned. Tilsvarende kan erstatningen bli satt forholdsmessig ned dersom virksomheten endres slik at den nye virksomheten betinger høyere premie.

4.6.3 Ansvarsbegrensninger ved brudd på sikkerhetsforskrifter

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid overholdes. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan retten til erstatning helt eller delvis falle bort.

H.5 Ekstrautgifter ved avbrudd

For forsikringen gjelder ordinære avbruddsvilkår med følgende tilpasninger:

1. Forsikringen omfatter ekstrautgifter i ansvarstiden, når disse er en følge av erstatningsmessig skade, jf. vilkårenes pkt. 1, inntruffet på forsikringsstedet i forsikringstiden, og utgiftene er nødvendige for å kunne fortsette virksomheten.

Hvis ikke annet er angitt i forsikringsbeviset, er ansvarstiden 12 måneder.

2. Forsikringen omfatter ikke ekstrautgifter ved rekonstruksjon av manuskripter, yrkestegninger og -beregninger, arkiver, registre, kartoteker, forretningsbøker, datafiler, dataprogram o.l.
3. Tapet settes til nødvendige dokumenterte ekstrautgifter sikrede er blitt påført for å kunne fortsette virksomheten i ansvarstiden.

I tapsberegningen tas ikke med:

- a) Tingskader.
- b) Nedgang i omsetning.
- c) Økte finanskostnader eller økte avskrivninger som ikke skyldes skaden.
- d) Økte kapitalkostnader på grunn av investering ut over erstatning for ting.
- e) Dagbøter, mulkter og annet erstatningsansvar.

I tapsberegningen tas heller ikke med ekstrautgifter som er en følge av at gjenopptagelse av driften hindres eller sinkes på grunn av:

- f) Forbedringer, utvidelser eller andre endringer.
- g) Ufullstendig tingforsikring.
- h) Manglende finansiering.

Det skal også gjøres fradrag for inntekter i ansvarstiden, herunder renteinntekter som skyldes skaden. Ekstrautgifter som medfører nytte utover ansvarstiden tas bare med det beløp som forholdsvis faller på ansvarstiden.

4. Tapet erstattes inntil den angitte forsikringssum
I erstatningsoppgjøret fratrekkes den egenandel som er nevnt i forsikringsbeviset, minimum kr 10 000. Denne egenandel trekkes i tillegg til egenandel for eventuell tingskadeerstatning.

H.6 Rekonstruksjon av data og datamedia ved erstatningsmessig skade på elektronisk utstyr

1. Hva forsikringen omfatter

Forsikringen er utvidet til å omfatte nødvendig rekonstruksjon av data som er gått tapt eller skadet og tap eller skade på datamedia - som følge av erstatningsmessig tingskade i henhold til Særvilkår H-3, Datamaskinforsikring.

Erstatningen er begrenset til dokumenterte kostnader til rekonstruksjon av data som har gått tapt eller har blitt skadet og tap eller skade på datamedier.

Innenfor avtalt forsikringssum erstattes:

Gjenoppretting av filer fra foreliggende sikkerhetskopi

Manuell gjenoppretting av filer fra originalprogrammer eller fra dokumenter som fortsatt er tilgjengelig

Utskifting og gjeninnsetting av systemdata og standard programdata.

Nødvendige kostnader til ny lisens for kopibeskyttede ("dongles") programmer er begrenset til 50 % av forsikringssummen, maksimalt kr 200 000.

2. Hvilke sikkerhetsforskrifter som gjelder

2.1 Sikring av dataregistre og programmer

Programvare:

For installerte operativsystemer/andre programmer skal det forefinnes original eller sikkerhetskopi. Disse skal være maskinelt lesbare. Sikkerhetskopi av spesiell programvare skal oppdateres for hver programversjon.

Data:

Det skal forefinnes sikkerhetskopi av data lagret på eksternt datamedium. Nødvendig underlag for rekonstruksjon skal oppbevares. Sikkerhetskopi av data skal tas minst hver annen arbeidsdag og være maskinelt lesbar.

Logg for sikkerhetskopiering av programvare og data skal forefinnes. Loggen skal bekrefte at kopi er identisk med original.

Sikkerhetskopier skal oppbevares i annen bygning eller i låst dataskap. Skapet skal tilfredsstillende krav til brannsikkerhet i følge NT FIRE 017 - 120 Data. Nøkler/koder skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.

2.2 Forsikringstaker skal iaktta alt nødvendig for å holde de forsikrede ting i god driftsmessig stand og påse at offentlige forskrifter til forebyggelse eller begrensnings av skade blir overholdt. Produsentens påbud og anbefalinger for vedlikehold og bruk av Edb-utstyr og datamedia skal følges.

3. Hva forsikringen ikke omfatter

3.1 Datamedia som ikke kan skiftes ut av bruker (f.eks. hard disk, halvlederhukommelser).

3.2 Data og programmer som bare lagres i CPUens hovedhukommelse.

3.3 Data fra programmer som er under utvikling og ikke klare til bruk eller data fra illegale/piratkopierte programmer.

- 3.4 Skade på eller tap av datamedia som leverandør, reparatør eller andre er pliktig til å erstatte i henhold til gjeldende rett, kontrakt, garanti eller annen avtale.

H.7 Lønn til ansatte ved avbrudd

1. Forsikringen er utvidet til å omfatte utgifter til lønn, ferielønn, sosiale trygder og andre tariffestede ytelser til ansatte som det i ansvarstiden ikke er nødvendig å beholde under den reduserte produksjon/omsetning. Utgiftene skal om mulig begrenses ved annen sysselsetting av denne arbeidskraft - eventuelt også utenom egen virksomhet.
2. Er forsikringssummen for lønn mindre enn den avtalte andel av sikredes samlede årlige utgifter til lønn m.v. til alle ansatte, erstattes en så stor del av utgiftene som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og nevnte andel av slike utgifter

H.8 Innhold i container

1. Sikkerhetsforskrift for Container
Containeren skal være tett og på minst 7,5 m³ (halvcontainer).

Sikring.

Dørhengsler skal være sikret slik at dørene ikke kan løftes av i låst stilling.

Dørene skal være sikret med minst 2 stk FG-godkjente bakkantbeslag eller tilsvarende sikring.

Dørene skal beskyttes med minst to stk bommer eller med to stk FG-godkjente hengelåser og hengelåsbeslag minimum klasse 3.

Følgende krav gjelder:

Bommene som benyttes til sikring av dørene skal være av stål og ha et tverrsnittsmål på minst 60 x 10 mm eller annet med tilsvarende styrke.

Bommenes forankring skal minst tilsvare bommenes styrke.

Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.

Bommenes hengelåsbeslag skal være av stål og ha samme styrke og dimensjon som hengelåsbøylene. Beslagets og hengelåsens bøyle skal fylle hverandre.

Hengelåsbeslagene skal være slik konstruert at det beskytter lås og bøyle mot angrep.

Bommene skal låses med en FG-godkjent hengelås på hver bom, minimum klasse 3.

Hengelåsbeslagene skal være FG-godkjent og ha samme klasse som hengelåsene.

Plassering

Containere skal være plassert innenfor en fysisk hindring som gjør at containeren ikke kan fjernes.

Områder hvor containere med lett omsettelige varer lagres skal være inngjerdet. Gjerdet og porten skal minimum ha en høyde på 2,5 meter med overklatringsvern. Gjerdet og porten skal være utført i solid stålflettverk. Containeren skal plasseres slik at tilkomst med bil for bortkjøring elimineres.

H.9 Innhold i verdiskap/hvelv

1. Verdioppbevaringsenheten skal tilfredsstillere krav fastsatt i norsk standard 5081, 5088 eller 5089 eller tilsvarende svensk, finsk eller dansk standard, og være forsikringsgodkjent (FG). Forsikringen omfatter tap eller skade på innhold i oppbevaringsenhet som angitt i forsikringsbeviset.
2. Nøkler/koder skal oppbevares utenfor forsikringsstedet eller i låst FG-godkjent sikkerhetsskap forsynt med FG's merke eller ved at betrodd person, slik som ansatt eller innleiet vaktsselskap, bærer den på seg. Skapet skal være boltet fast til gulv eller vegg i henhold til produsentens monteringsanvisning.
3. For nattsafe og kontantautomat svarer Selskapet også for hæververksskade på oppbevaringsenhet med innhold selv om hæververket ikke er gjort i den hensikt å begå innbrudd. Erstatningen er begrenset til forsikringssummen for innhold.
4. Egenandelen følger egenandel for hovedforsikringen, dog minimum kr 10 000.

H.10 Varer og løsøre hvor som helst

Forsikringen gjelder hvor som helst i Norge.

Forsikringen omfatter ikke:

Ting i sikredes egne eller leide lokaler og lagerplasser

Selskapet dekker ikke skade ved innbruddstyveri på bygge- og anleggsplasser

Forsikringen omfatter ikke varer solgt med salgspant.

Sikkerhetsforskrift G2 - sikringskrav B2 – gjøres gjeldende.

Forsikringsverdien er summen av tingenes verdi på samtlige steder hvor forsikringen gjelder.

H.11 Varer i kjøle- og fryseanlegg

1. Hvilke skader som dekkes

Forsikringen omfatter fysiske skader på ting - inntruffet i forsikringstiden. Utgifter til vedlikehold eller forbedringer omfattes ikke.

1.1 Selskapet svarer for:

Skade som rammer varer i kjøle- og fryserom ved plutselig og uforutsett skade på disse kjøle- eller frysemaskineri, samt ved strømstans som ikke er meldt.

- 1.2 Selskapet svarer ikke for:
- 1.2.1 Direkte skade på varer ved brann, dvs. ild som er kommet løs, plutselig nedsoting fra ildsted, direkte lynnedslag, eksplosjon og skade forårsaket av luftfartøy.
 - 1.2.2 Skade på varer under nedfrysing, skade som skyldes uttørring eller skade som skyldes for langvarig lagring.
 - 1.2.3 Vekttap på grunn av varens naturlige beskaffenhet.
 - 1.2.4 Skade eller økning av skade som skyldes at varen ikke var skikket for lagring under de gitte forhold og den gitte tid.
 - 1.2.5 Skade eller økning av skade som skyldes varens manglende, mangelfulle eller utilstrekkelige emballasje.
 - 1.2.6 Skade eller økning av skade som skyldes forsikringstakers egne instruksjoner om lagringsmåte og/eller lagringstid.
 - 1.2.7 Skade eller økning av skade som direkte eller indirekte skyldes streik eller lockout.
 - 1.2.8 Tap utover skade på selve varen.

1.3 Hvilke sikkerhetsforskrifter som gjelder:

Forsikringen er overtatt på betingelse av at de fastsatte sikkerhetsforskrifter til enhver tid overholdes. Har sikrede forsømt å overholde sikkerhetsforskriftene, eller påse at de blir overholdt, kan retten til erstatning helt eller delvis falle bort.

1.3.1 Vedlikehold:

Forsikringstaker plikter å sørge for at det gjennomføres et forsvarlig og regelmessig vedlikehold av kjøle- og frysemaskineriet. Leverandørenes anvisninger skal følges.

1.3.2 Temperaturkontroll:

Det skal foretas manuell kontroll av temperaturen i hvert kjøle-/fryserom minst 1 gang pr. døgn dersom anlegget ikke er sikret med temperaturfølere som registrerer temperaturen til enhver tid og gir alarm ved avvik fra normal temperatur (automatisk overvåkningssystem). Alle avlesninger skal journalføres og kunne fremvises på forespørsel.

For innfrysningstunneler og frysemaskineriet til tunnelene skal det være montert alarm som utløses hvis temperaturforløpet i frysetunnelene ikke går som forutsatt eller frysemaskineriet får uønsket driftstans.

Dersom avvik fra normal temperatur registreres (manuelt eller automatisk) skal varsel/alarm overføres (pr. telefon eller personsøker) til driftsansvarlig person. Feil skal rettes umiddelbart og truede varer reddes.

Etter avriming av anlegget må det nøye kontrolleres at kuldeproduksjonen kommer i gang i kjøle-/fryserommet til normal tid slik at varer ikke skades. Alarmanlegg må settes i drift når temperaturen ligger innenfor de grenser temperaturen i rommet er tillatt å variere.

Det må kontrolleres minst hver annen uke om varselklokker og -lamper fungerer.

2. Egenandel

Ved erstatningsberegningen gjøres reduksjoner med hjemmel i vilkår eller lov, før fradrag av egenandel.

I erstatningsoppgjøret for hver sikret trekkes egenandel på kr 20 000 når ikke annet er bestemt eller særskilt avtalt

Har sikrede flere forsikrede ting i Selskapet som er berørt ved en og samme hendelse, trekkes bare en egenandel – den høyeste.

H.12 Boder, brakker og tilriggingsutstyr

1. Hvilke skader som dekkes

Forsikringen er utvidet til å omfatte boder, brakker og tilriggingsutstyr oppad til forsikringssummen nevnt i forsikringsbeviset, når dette er en følge av en erstatningsmessig skade jf. vilkårenes pkt A.1 - A.4.2 samt A.4.4 – A.5.3, inntruffet i forsikringstiden.

2. Sikring

Dører, porter, luker og liknende skal være låst med minst en FG-godkjent låseenhet.

Nøkler skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende. Nøkler/koder skal oppbevares utenfor forsikringsstedet eller i FG-godkjent sikkerhetsskap forsynt med FGs merke eller ved at betrodd person bærer den på seg. Skapet skal være boltet fast til gulv eller vegg i henhold til produsentens monteringsanvisning. Når skap med kodelås tas i bruk, skal koden byttes.

Vinduer skal være lukket, haspet eller låst. Vindusrutene skal være solid festet. Utvendig glasslister skal ikke kunne fjernes med lett håndverktøy. Kravene til sikring av vinduer gjelder inntil 4 m over terreng eller når utbygg eller gjenstand tydelig gir innklatringsmulighet. Dette omfatter også vinduer i dør.

Bommer som benyttes til sikring og hengelåsbeslag skal være av stål og skal ha et tverrsnittmål på minst 60 x 10 mm eller annet med tilsvarende styrke.

Bommenes forankring skal minst tilsvare bommenes styrke.

Fester skal ikke kunne demonteres fra utsiden.

Bommenes hengelåsbeslag skal være av stål og ha samme styrke og dimensjon som hengelåsbøylene. Beslagets og hengelåsenes bøyer skal fylle hverandre.

Hengelåsbeslagene skal være slik konstruert at det beskytter lås og bøyle mot angrep.

Bommene skal låses med en FG-godkjent hengelås på hver bom, minimum klasse 3.

Hengelåsbeslagene skal være FG-godkjent og ha samme klasse som hengelåsene.

Brennbart avfall og brennbare materialer som ligger fritt eller i boder, brakker og tilriggingsutstyr uten permanent tilsyn, skal plasseres slik at brann i disse ikke kan smitte til bygning, og uansett minst 5 meter fra brennbar yttervegg, og ikke under brennbart tak eller vindusåpning. Brennbart avfall og

brennbare materialer kan likevel plasseres nærmere bygning hvis det er oppbevart i lukket og låst container/oppbevaringsenhet konstruert slik at brann ikke kan spre seg fra containeren/oppbevaringsenheten.

H.13 Varer tilhørende andre

Forsikringen er utvidet til å omfatte varer tilhørende andre oppad til forsikringssum nevnt i forsikringsbeviset når dette er en følge av en erstatningsmessig skade jf, vilkårenes pkt A.1 - A.4.2 samt A.4.4 – A.5.3, inntruffet i forsikringstiden. Varene er medforsikret selv om forsikringstakeren ikke har forsikringsplikt, men bare i den utstrekning forsikringssummen overstiger verdien av egne og andres forsikringspliktige ting og eieren selv ikke har tilstrekkelig forsikring.

Selskapet kan med bindende virkning for medforsikrede etter dette punkt endre avtalen eller la den opphøre. Ved skadeoppgjør kan Selskapet forhandle med forsikringstakeren og utbetale erstatning til ham med bindende virkning for sikrede med mindre Selskapet har fått skriftlig meddelelse om den medforsikrede interesse etter at skaden inntraff og før oppgjør finner sted.

H.14 Husleieforsikring, 1 risiko

1. Hvilke skader som dekkes

Forsikringen er utvidet til å omfatte husleieforsikring, 1 risiko oppad til forsikringssum nevnt i forsikringsbeviset. Ansvarstiden er 24 måneder med en karenstid på 48 timer.

Selskapet svarer for

-Tap av husleie i ansvarstiden på grunn av erstatningsmessig skade jfr. pkt. A, på forsikringsstedet i forsikringstiden ved at de lokaler som forsikringen gjelder, etter erstatningsmessig tingskade helt eller delvis ikke kan benyttes, at leieforholdet kan forlanges hevet eller ved at eieren plikter å innrømme reduksjon i husleien.

-Tap av husleie som skyldes at bruken av forsikringsstedet er fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av midlertidige skadeforebyggende tiltak, redningstiltak eller selve skaden. Dette gjelder hvis skaden direkte truer eller er utløst, selv om sikredes eiendom ikke direkte er berørt.

Unntatt

- tap av husleie på grunn av at bruken av forsikringsstedet blir fysisk hindret eller vanskeliggjort som følge av forhold nevnt i punkt A.1.5.2.

2. Forsikringssum – husleietap

Forsikringssummen fastsettes av forsikringstaker og skal minst tilsvare forsikringsinteressen. Forsikringsinteressen settes til summen av forventede brutto inntekter i avtalt ansvarstid, dvs. leieinntekter og kontraktsmessige tilleggsytelser for de lokaler forsikringen gjelder. For lokaler som eieren selv anvender og for ledige lokaler, ansettes leien etter markedspris. Er forsikringssummen lavere enn forsikringsinteressen, erstattes en så stor del av tapet som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og forsikringsinteressen (underforsikring).

3. Beregning av husleietap

Tap av husleieinntekt beregnes på grunnlag av leieinntekten for umøblerte rom med de forandringer som er en følge av enten skriftlige avtaler eller sannsynlig utvikling i ansvarstiden. For lokaler som eieren selv anvender fastsettes leien etter markedspris. Det gjøres fradrag for innsparte utgifter. I beregningen tas ikke med den del av tapet som skyldes at gjenoppføring eller reparasjon hindres eller sinkes på grunn av:

- andre forbedringer, utvidelser eller endringer enn slike som skyldes påbud gitt med hjemmel i lov eller offentlig forskrift for utbedring av bygningsskaden. Selskapet svarer ikke for slikt tap som myndighetene hadde hjemmel til å gi selv om skaden ikke var inntruffet.

- reguleringsvedtak truffet etter skaden.
- manglende arbeidskraft etter skaden.
- ufullstendig tingforsikring
- manglende finansiering I den samlede erstatning for tap av husleieinntekt og prisstigning blir det gjort fradrag for opptjente renter av erstatninger.

I SIKKERHETSFRSKRIFT FOR FRITYRGRYTER

I.1 Brannsikring

- 1.1 Ett 6 kg håndslokningsapparat i brann klasse 75F, testet og godkjent etter gjeldende standard, NS-EN 3 skal oppbevares maksimum 5 meter fra frigyrtene. Plassering av slukkere skal være merket, fastmontert, lett synlig og lett tilgjengelig. Håndslokker skal kontrolleres iht. NS 3910 av kompetent person.
- 1.2 Over frigyrtene som inneholder mer en 8 liter vegetabilsk olje skal det i tillegg installeres et automatisk brannslukkeranlegg (se punkt 2).
- 1.3 Ved arbeidstidens slutt skal strømtilførslene til frityrgrytene frakobles automatisk via en 2 polet tidsbryter.
- 1.4 Rengjøring av ventilasjon
 - Ventilasjonshette over frigyrtene skal rengjøres regelmessig og minimum en gang hver uke.
 - Ventilasjonskanaler fra frityrgryster skal rengjøres minst en gang i året.

I.2 Automatisk brannslukkeranlegg

2.1 Godkjennelse

Det automatiske brannslukkeranlegget med slukkemiddel (heretter anlegget) skal prosjekteres og installeres til en relevant standard. Minimumskrav er gitt i NFPA 17A.

Det må dokumenteres at system og funksjonalitet oppfyller krav i standarden.

Slokkeanlegget skal kunne løse ut både automatisk og manuelt. Strøm og gasstilførsel skal frakobles automatisk ved aktivisering av anlegget.

Slokkemediet skal være godkjent for matfett og hindre re-antennning etter slokking. Slokkeanlegget skal i tillegg til å dekke frityr, koke- og stekeinnretninger også minimum dekke ventilasjonshette med fettfilter og ventilasjonskanal i henhold til systemkrav.

Ytelsen til slokkeanlegget skal være testet i henhold til UL 300 av et akkreditert sertifiseringsorgan.

2.2 Drift og vedlikehold

Anlegget skal alltid holdes i full driftsikker stand.

Produsentens bestemmelser om kontroll, vedlikehold og ettersyn av slokkeanlegget skal følges, det skal verifiseres at dette dekker minimumskrav gitt i NFPA 17A.

Kontroll av anlegget skal gjennomføres av leverandør eller egne ansatte som har fått opplæring i drift og vedlikehold av leverandør og skal utføres minst halvårlig.

All dokumentasjon vedrørende drift og vedlikehold, inkludert kontrolljournaler og lignende, skal være tilgjengelige som en del av internkontrollen.

2.3 Ettersyn og etterkontroll

2.3.1. Det skal utpekes en ansvarshavende og en stedfortreder.

2.3.2. Ansvarshavende og stedfortreder skal :

- Gjennomgå nødvendig opplæring fra leverandør av anlegget
- Sikre at anlegget forblir funksjonsdyktig til enhver tid.
- Påse at alle punkter testprosedyrer, service og vedlikeholdsplaner som er utarbeidet av leverandør, gjennomføres i henhold til de avtalte tidsintervaller.
- Påse at det gjennomføres en årlig kontroll av anlegget, inkludert påbudte håndsløkkerapparat (er).

2.4 Endringer av anlegget

Ved endringer i de beskyttede området må det sikres at anleggets effektivitet opprettholdes. Endringene eller utvidelser må utføres etter gjeldende regler som beskrevet i punkt 2.1.

2.5 Forholdsregler ved inntruffet utløsning av sløkkeranlegget

Etter at aktivisering har funnet sted skal anlegget uten opphold settes i driftsmessig stand igjen. Beholderne (flaskebatteri) sendes for refylling omgående. Dersom beholderne (fleskebatteri) ikke kan refylles i løpet av 24 timer må det finnes reservebeholdere på forsikringsstedet.